

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Strada Lev Tolstoi nr.22-24 Sector 1 cod 011948 București

Telefon: 307.88.18; Fax 307.88.75

Internet: <http://www.curteadeconturi.ro> e-mail: rei@rcc.ro

SINTEZA

raportului de audit al performanței cu tema

”Auditul performanței programelor finanțate de la bugetul de stat (prin bugetul Ministerului Economiei) pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist pe perioada 2011-2013”

întocmit în urma acțiunii de verificare desfășurată la

DEPARTAMENTUL

PENTRU ÎNTREPRINDERI MICI ȘI MIJLOCII,

MEDIUL DE AFACERI ȘI TURISM

DEPARTAMENTUL IV - Direcția 1

CUPRINS

1	Prezentare generală	3
1.1	Motivarea propunerii de realizare a temei de audit al performanței	3
1.2	Obiectivul general și obiectivele specifice ale auditului performanței programelor finanțate de la bugetul de stat pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist pe perioada 2011-2013	3
1.3	Scopul înființării entității auditate	3
1.4	Evoluția indicatorilor economico-financiari care caracterizează activitatea entității în ceea ce privește programele naționale de susținere și dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii	5
1.5	Prezentarea sintetică a programelor finanțate de la bugetul de stat pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist	7
2	Criteriile de audit utilizate pentru evaluarea performanței	14
3	Descrierea metodologiei de audit, a procedurilor de audit utilizate pentru colectarea, analizarea și interpretarea probelor de audit	15
4	Sinteza principalelor constatări rezultate în urma misiunii de audit al performanței	17
5	Prezentarea principalele constatări și concluzii rezultate în urma misiunii de audit al performanței	21
6	Măsurile luate de conducerea entității în timpul misiunii de audit al performanței	58
7	Concluziile generale rezultate în urma misiunii de audit al performanței	59
8	Recomandări	60
9	Punctul de vedere al conducerii entității auditate cu privire la aspectele constatate în urma auditului performanței	62

1. Prezentare generală

Politica Guvernului de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii vizează maximizarea valorificării potențialului întreprinderilor mici și mijlocii, contribuția la creșterea economică durabilă, crearea unui mediu permisiv dezvoltării afacerilor, crearea de noi locuri de muncă, sprijinirea inovării și a progresului tehnic și tehnologic, creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii (I.M.M.) în conformitate cu standardele europene, prin inițierea și implementarea de proiecte și programe pentru stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, la nivel național și local, precum și pentru creșterea competitivității și eficienței acestora în condițiile mediului concurențial și ale fenomenelor specifice economiei de piață.

1.1. Motivarea propunerii de realizare a temei de audit al performanței

Informațiile din mass media apărute în ultimii ani, cât și sesizările adresate Curții de Conturi de către instituții sau alte persoane fizice și juridice au furnizat indicii că la nivelul programelor derulate și al activităților desfășurate de entitățile implicate în finanțarea de la bugetul de stat a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii se manifestă o slabă performanță managerială și un mediu de control intern vulnerabil.

În perioada auditată, **2011 – 2013**, au fost aprobate și derulate un număr de 7 programe destinate întreprinderilor mici și mijlocii, care nu au fost supuse auditării de către Curtea de Conturi a României. **Bugetul alocat** din fonduri publice pentru programele destinate întreprinderilor mici și mijlocii și **plățile efectuate** pentru finanțarea acestor programe au fost următoarele:

Anul	Bugetul alocat din fonduri publice pentru programele destinate întreprinderilor mici și mijlocii (milioane lei)	Plățile efectuate pentru finanțarea programelor destinate întreprinderilor mici și mijlocii (milioane lei)	Gradul de utilizare a fondurilor alocate (%)
2011	72,5	37,0	51,03
2012	85,1	62,0	72,85
2013	76,3	62,5	81,92
TOTAL	233,9	161,5	69,09

Impactul preconizat al rezultatelor auditului performanței: identificarea vulnerabilităților în utilizarea fondurilor publice alocate pentru finanțarea programelor destinate întreprinderilor mici și mijlocii prin nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității; stabilirea gradului de îndeplinire a obiectivelor declarate ale programelor.

Destinatarii raportului de audit al performanței sunt:

- ➡ Parlamentul României,
- ➡ Secretariatul General al Guvernului,
- ➡ Ministerul Economiei,
- ➡ Curtea de Conturi a României.

1.2 Obiectivul general și obiectivele specifice ale auditului performanței programelor finanțate de la bugetul de stat pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist pe perioada 2011-2013

Obiectivul general al auditului performanței a fost acela de a evalua modul în care s-a realizat implementarea proiectelor și programelor destinate sprijinirii înființării de noi

întreprinderi și de susținere a dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și al celui cooperatist, la nivel național și local, potrivit politicilor și strategiilor guvernamentale din acest domeniu.

Analiza performanței s-a făcut în contextul celor „3e”, astfel:

✚ **evaluarea economicității** modului de utilizare a fondurilor publice destinate celor 7 programe naționale de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii, a măsurii în care s-a asigurat minimizarea costului resurselor utilizate, fără a compromite realizarea în bune condiții a obiectivelor declarate, determinând obținerea performanței preconizate.

✚ **evaluarea eficienței** modului de implementare al programelor naționale de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii, a raportului dintre rezultatele obținute și resursele utilizate pentru realizarea obiectivelor. În cazul de față, prin prisma acestui criteriu s-a analizat în ce măsură resursele financiare alocate au contribuit la maximizarea rezultatelor obținute: creșterea numărului de I.M.M.-uri; creșterea numărului mediu de salariați în sectorul I.M.M. și menținerea acestora, creșterea contribuției I.M.M.-urilor la valoarea adăugată, creșterea valorii investițiilor realizate de I.M.M.-uri.

✚ **evaluarea eficacității** modului de implementare al programelor naționale de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii, a gradului de îndeplinire a obiectivelor programate a se obține în urma infuzării alocațiilor financiare nerambursabile către I.M.M.-uri, a relației dintre impactul dorit și impactul efectiv realizat, respectiv dacă alocarea de fonduri publice pentru implementarea celor șapte programe naționale a avut ca rezultat consolidarea poziției I.M.M.-urilor în economie și creșterea contribuției I.M.M.-urilor la valoarea adăugată.

Obiectivele specifice urmărite de auditul performanței au fost următoarele:

1. *Evaluarea modului în care s-au realizat politicile și strategiile Guvernului în domeniul dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist*
2. *Evaluarea modului în care instituțiile implicate în derularea acestor programe au identificat principalele nevoi ale întreprinderilor mici și mijlocii și dacă acestea au fost avute în vedere în fundamentarea bugetului alocat derulării acestor programe*
3. *Evaluarea organizării structurale a entității, în vederea derulării proiectelor*
4. *Evaluarea procedurilor de atribuire a contractelor privind finanțările nerambursabile. Verificarea modului de realizare a achizițiilor publice pentru proiectele derulate în cadrul programelor de susținere și dezvoltare a I.M.M.-urilor*
5. *Evaluarea decontării finanțărilor, în limitele bugetului aprobat și cu respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice*
6. *Evaluarea controlului efectuat atât la nivelul entității, cât și de Corpul de control al ordonatorului principal de credite, asupra utilizării fondurilor destinate derulării programelor; evaluarea modului de soluționare a deficiențelor și disfuncționalităților constatate, măsurile luate*
7. *Evaluarea gradului de realizare a obiectivelor propuse*
8. *Evaluarea modului în care a fost influențată derularea cu eficiență a programelor de legislația specifică, respectiv, Programele naționale destinate finanțării întreprinderilor mici și mijlocii, care se derulează de către autoritatea publică centrală cu atribuții în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii până în anul 2020, conform procedurilor de implementare aprobate în fiecare an prin ordin al conducătorului acesteia, publicat în Monitorul Oficial*

1.3 Scopul înființării entității auditate

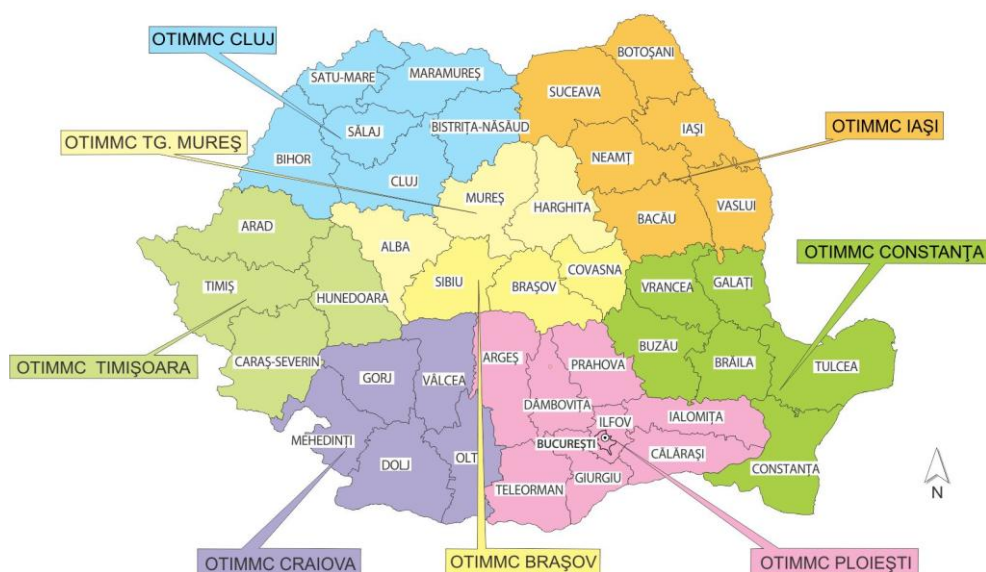
În perioada 2011-2013, aplicarea programelor de guvernare în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii, mediului de afaceri și turismului s-a realizat după cum urmează:

1) în perioada 2011 - 2012, prin intermediul **Agenției pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (A.I.P.P.I.M.M.)**, înființată prin *Hotărârea Guvernului nr. 65 din 11 februarie 2009* ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri. Instituția a avut drept **scop** implementarea tehnică și financiară a proiectelor și programelor de sprijinire a înființării de noi întreprinderi și de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, a mediului de afaceri și a cooperăției, la nivel național și local.

2) în anul 2013, prin intermediul **Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism (D.I.M.M.M.A.T.)**, înființat în baza *Hotărârii Guvernului nr. 430 din 26 iunie 2013* ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în cadrul Ministerului Economiei, care a preluat activitatea și patrimoniul A.I.P.P.I.M.M.. Instituția a avut drept **scop** aplicarea strategiei și Programului de guvernare în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii, cooperatist, mediului de afaceri și turismului, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici.

În anul 2013, în subordinea D.I.M.M.M.A.T. au funcționat 8 oficii teritoriale în următoarele localități: Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Ploiești, Târgu Mureș și Timișoara.

OFICII TERITORIALE PENTRU IMM ȘI COOPERAȚIE

Numărul maxim de posturi este 134, inclusiv demnitarii și posturile aferente cabinetului ministrului delegat pentru întreprinderi mici și mijlocii, mediul de afaceri și turism, precum și cele aferente cabinetelor secretarilor de stat.

1.4 Evoluția indicatorilor economico-financiari care caracterizează activitatea entității în ceea ce privește programele naționale de susținere și dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii

În perioada 2011 – 2013 au fost alocate de la bugetul statului fonduri în valoare totală de 233.943.000 lei pentru finanțarea celor 7 programe mai sus prezentate, plățile totale efectuate în această perioadă fiind în sumă totală de 161.533.983 lei, reprezentând 69,05% din

bugetul alocat. Bugetul final aprobat și plățile nete efectuate în anii 2011, 2012 și 2013, pe fiecare program în parte, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

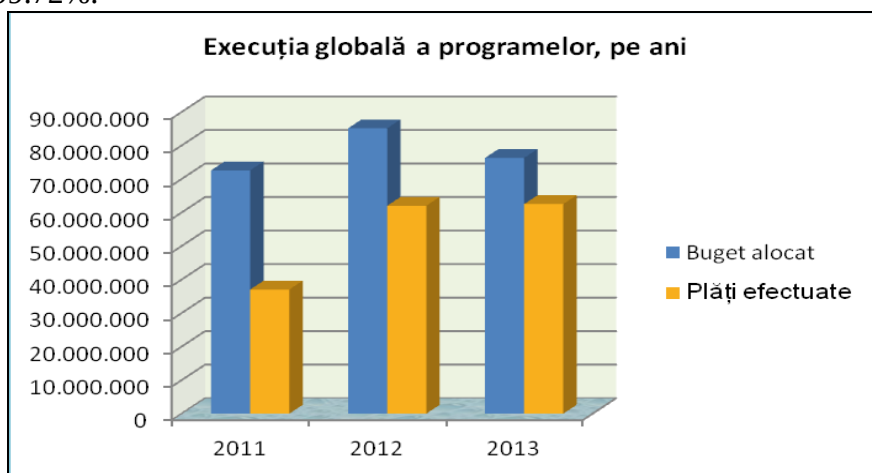
Nr. crt.	Denumire program	2011			2012			2013		
		Buget aprobat	Plăți efectuate	%	Buget aprobat	Plăți efectuate	%	Buget aprobat	Plăți efectuate	%
1.	Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri	21.000.000	12.854.683	61,21	31.000.000	20.586.004	66,41	24.300.000	16.779.043	69,05
2.	Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START	13.000.000	9.796.668	75,36	20.000.000	16.776.920	83,88	18.391.000	14.714.089	80,00
3.	Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață	7.000.000	6.770.853	96,73	17.000.000	15.682.814	92,25	14.763.000	14.720.760	99,71
4.	Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii	24.000.000	87.830	3,66	15.605.000	7.857.280	50,35	16.115.000	13.658.422	84,76
5.	Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri	6.150.000	6.150.000	100,00	0	0	-	1.410.000	1.340.921	95,10
6.	Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului	1.000.000	970.100	97,01	1.000.000	731.160	73,11	825.000	822.662	99,72
7.	Programul național pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul I.M.M.	405.000	383.995	94,81	500.000	375.711	75,14	479.000	474.068	98,97
Total		72.555.000	37.014.129	51,01	85.105.000	62.009.889	72,86	76.283.000	62.509.965	81,94

Astfel, în anul 2011 execuția globală a bugetului alocat programelor pentru susținerea și dezvoltarea I.M.M.-urilor a fost de **51,03%**, aceasta fiind influențată de procentul foarte redus de execuție bugetară (3,66%) înregistrat la nivelul Programului Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii, întrucât programul a fost demarat în cursul acestui an, dar și de utilizarea doar în proporție de 61,21% a fondurilor alocate Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, respectiv de doar 75,36% a fondurilor alocate Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START.

În anul 2012, execuția globală a bugetului alocat programelor pentru susținerea și dezvoltarea I.M.M.-urilor a fost de **72,85%**, aceasta fiind influențată de procentul mai redus de execuție bugetară (50,35%) înregistrat la nivelul Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri și Programul Mihail

Kogalniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii, dar și de utilizarea doar în proporție de 66,41% a fondurilor alocate Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri. În anul 2012, în cazul altor două programe (Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului și Programul național pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul I.M.M.), gradul de utilizare a fondurilor alocate de la bugetul statului a fost de 72% - 75%.

În anul 2013, execuția globală a bugetului alocat programelor pentru susținerea și dezvoltarea I.M.M.-urilor a fost de **81,92%**, fiind în creștere față de execuția bugetară din anul precedent. Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri a înregistrat un grad de utilizare a fondurilor alocate de la bugetul statului de doar 69,05%, în timp ce în cazul celorlalte programe execuția bugetară s-a situat între 80% - 99.72%.

1.5 Prezentarea sintetică a programelor finanțate de la bugetul de stat pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist

În perioada auditată (2011 – 2013), au fost **derulate si finantate de la bugetul de stat 7 programe pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici si mijlocii**, după cum urmează:

1.5.1. Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri

Obiectivul programului l-a constituit stimularea înființării de noi microîntreprinderi, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale tinerilor în scopul implicării acestora în structuri economice private.

Gradul de execuție al bugetului programului în perioada auditată se prezintă astfel:

Anul	Buget final	Plăți nete	Grad de execuție	Nr. beneficiari	Suma medie anuală alocată pe fiecare beneficiar
0	1	2	3=col2/1*100	4	5=col2/4
2011	21.000.000	12.854.683	61,21	370	34.742
2012	31.000.000	20.586.004	66,41	576	35.739
2013	24.300.000	16.779.043	69,05	436	38.484
Total	76.300.000	50.219.730	65,82	1382	36.338

Finanțarea planului de afaceri:

- alocație financiară nerambursabilă - 50% din valoarea proiectului, în limita maximă de 10.000 euro;

- cofinanțare - 50% din valoarea proiectului, care poate fi constituită din: surse proprii sau credite bancare.

Obligațiile I.M.M.-urilor care au beneficiat de alocație financiară nerambursabilă, în condițiile acestui program:

- crearea de noi locuri de muncă (minim 2 posturi) care să fie menținute până la pierderea calității de microîntreprindere;
- reinvestirea a cel puțin 50% din profitul realizat în anul fiscal precedent.
- păstrarea investiției timp de 3 ani de la data finalizării acesteia;
- raportarea o perioadă de 3 ani, începând cu anul primirii finanțării, a următorilor indicatori: cifra de afaceri; profitul brut realizat; numărul anual al salariaților; numărul de contracte încheiate.

1.5.2. Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START

Obiectivul programului îl constituie stimularea înființării de noi întreprinderi, mici și mijlocii, îmbunătățirea performanțelor economice ale celor existente, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale întreprinzătorilor în scopul implicării acestora în structuri economice private.

Gradul de execuție al bugetului programului în perioada auditată, se prezintă astfel:

Anul	Buget final	Plăți nete	Grad de execuție	Nr. beneficiari	Suma medie anuală alocată pe fiecare beneficiar
0	1	2	$3 = \text{col}2/1 \times 100$	4	$5 = \text{col}2/4$
2011	13.000.000	9.796.668	75,36	106	92.421
2012	20.000.000	16.776.920	83,88	191	87.837
2013	18.391.000	14.714.089	80,00	163	90.270
Total	51.391.000	41.287.677	80,34	460	89.756

Execuția bugetară a fost influențată de lansarea cu întârziere a programului Start în anul 2011 și în anul 2013. În urma evaluării eligibilității și riscurilor bancare, unele I.M.M.-uri au fost respinse la creditare, neprimind acceptul băncii pentru partea de cofinanțare, fapt care a influențat execuția bugetului programului. Prin acest program se finanțează implementarea celor mai bune planuri de afaceri, în limita bugetului alocat, în următoarele condiții:

1. Schema de finanțare cu credit bancar	2. Schema de finanțare fără credit bancar
Alocație Financiară Nerambursabilă – maxim 70% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente proiectului, dar nu mai mult de 100.000 lei/beneficiar. Credit bancar acordat de către instituția de credit parteneră – minim 30% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente proiectului, dar nu mai mult de 50.000 lei/beneficiar.	Alocație Financiară Nerambursabilă – maxim 70% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente proiectului, dar nu mai mult de 100.000 lei/beneficiar. Contribuție proprie – minim 30% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente proiectului.

Obligația I.M.M.-urilor care au beneficiat de alocație financiară nerambursabilă în condițiile Programului START a fost similară în cei trei ani auditați (2011-2013), respectiv de a raporta către oficiile teritoriale ale entității, pentru o perioadă de 3 ani, începând cu anul următor acordării alocației financiare nerambursabile, efectele participării la program:

- cifra de afaceri, profitul brut;
- ponderea valorii investiției finanțate din profit în totalul cifrei de afaceri;
- numărul mediu scriptic anual de personal.

1.5.3. Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață

Obiectivul programului - sprijinirea operatorilor economici, societăți comerciale și societăți cooperative, prin facilitarea accesului la finanțare pentru achiziționarea de mașini, utilaje, instalații de lucru, aparate și instalații de măsurare, control și reglare, în scopul îmbunătățirii performanțelor economice și tehnice ale acestora, urmărind adaptarea la cerințele determinate de statutul României ca stat membru al Uniunii Europene, prin creșterea nivelului de competitivitate, crearea și menținerea locurilor de muncă, sporirea protecției consumatorilor și securității alimentare.

Gradul de execuție al bugetului programului în perioada auditată se prezintă astfel:

Anul	Buget final	Plăți nete	Grad de execuție	Nr. beneficiari	Suma medie anuală alocată pe fiecare beneficiar	Suma maximă care se putea aloca
0	1	2	3=col2/1*100	4	5=col2/4	6
2011	7.000.000	6.770.853	96,73	73	92.751	100.000
2012	17.000.000	15.682.814	92,25	176	89.107	100.000
2013	14.763.000	14.720.760	99,71	211	69.767	80.000
Total	38.763.000	37.174.427	95,90	460	80.814	

Prin acest *Program*, beneficiarii eligibili au primit o valoare a alocației financiare nerambursabile de maximum 80% pentru microîntreprinderi, respectiv de 70% pentru întreprinderi mici și 60% pentru întreprinderi mijlocii, din valoarea totală a cheltuielilor eligibile efectuate (exclusiv TVA), dar nu mai mult de suma maximă care se putea aloca, stabilită prin procedurile de implementare aprobate pentru fiecare an.

Obligațiile I.M.M.-urilor care au beneficiat de alocație financiară nerambursabilă, în condițiile acestui *program*, au fost similare în cei trei ani auditați (2011-2013), acestea fiind după cum urmează:

- menținerea investiției în mediul declarat în planul de investiții (rural sau urban) pentru o perioadă de minimum 3 ani, începând cu anul următor acordării alocației financiare nerambursabile;
- interdicția de a se aplica amortizare accelerată pentru activele achiziționate în cadrul *programului*;
- păstrarea locurilor de muncă create prin *program* la nivelul numărului de locuri de muncă pentru care s-a primit punctaj în planul de investiții;
- raportarea, o perioadă de trei ani, începând cu anul următor acordării alocației financiare nerambursabile, a rezultatelor obținute: cifra de afaceri; creșterea cifrei de afaceri față de anul anterior; profitul/ pierderea brut(ă); creșterea profitului brut față de anul anterior; numărul mediu anual de personal; creșterea numărului mediu anual de personal față de anul anterior; numărul de contracte încheiate, creșterea numărului de contracte încheiate față de anul anterior; ponderea diversificării produselor vândute/serviciilor prestate (în cadrul aceluiași cod CAEN); valoarea investiției realizate pentru care a solicitat finanțare; rentabilitatea capitalului angajat (profit brut/capital angajat %); marja brută din vânzări (%).
- achiziționarea bunurilor și serviciilor eligibile numai în condiții de piață;

- corelarea cheltuielilor efectuate de către operatorul economic cu activitățile autorizate pentru care se solicită finanțare, în conformitate cu codurile CAEN stabilite ca fiind eligibile prin procedurile aprobate;
- asigurarea bunurilor achiziționate prin program împotriva tuturor riscurilor, pe o perioadă de 3 ani (4 ani, începând cu anul 2013), în favoarea Oficiilor Teritoriale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie (O.T.I.M.M.C.) și cesionarea tuturor drepturilor pe care urmau să le dobândească în temeiul asigurării către O.T.I.M.M.C.

1.5.4. Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii

Obiectivul programului a fost sprijinirea accesului I.M.M.-urilor la obținerea de finanțări pe termen **de 1 an** pentru a suplini nevoile de lichiditate în vederea desfășurării activității, cu posibilitatea prelungirii acesteia.

Gradul de execuție al bugetului programului în perioada auditată se prezintă astfel:

Anul	Buget final	Plăți nete	Grad de execuție	Nr. beneficiari	Suma medie anuală alocată pe fiecare beneficiar
0	1	2	$3 = \text{col}2/1 * 100$	4	$5 = \text{col}2/4$
2011	24.000.000	87.830	0,37	314	280
2012	15.605.000	7.857.280	50,35	2.429	3.235
2013	16.115.000	13.658.422	84,76	2.653	5.148
Total	55.720.000	21.603.532	38,77	2.653¹	8.143

În anul 2011 execuția a fost sub 1% fiind datorată aprobării normelor metodologice (H.G. nr. 682/06.07.2011) abia în luna iulie, ceea ce a determinat lansarea programului cu întârziere în acest an. În anul 2012, execuția programului a fost de circa 50% din bugetul aprobat. Evaluarea I.M.M.-urilor de către instituțiile de credit a durat o perioadă de timp îndelungată, acest fapt a determinat ca perioada de implementare de 1 an (începută în 2011/2012) să fie continuată în anul următor, astfel că fondurile aflate în conturile bancare la 31 decembrie au fost returnate la bugetul statului și realocate prin bugetul programului în anul următor.

Finanțarea programului s-a făcut după cum urmează:

➤ **în perioada 2011 - noiembrie 2012 prin acordarea unei linii de credit de 125.000 lei**, cu următoarele facilități:

a) **dobânda parțial subvenționată** – în cuantum de **maxim 70%** din dobânda calculată pentru creditele în lei, dar nu mai mult **de 6,5%** pe an din soldul sumei utilizate din linia de credit acordată.

b) **garanții în numele și în contul statului acordate** de F.N.G.C.I.M.M. în calitate de mandatar al Ministerului Finanțelor Publice, pentru creditele contractate de beneficiarii eligibili. Valoarea garanției de stat a fost **de maximum 80%** din valoarea creditului, dar nu mai mult **de 100.000 lei**.

➤ **în perioada decembrie 2012 - 2013 prin acordarea unei linii de credit de 400.000 lei**, cu următoarele facilități:

a) **dobânda total subvenționată** - subvenția a fost acordată I.M.M.-urilor de la bugetul de stat de către Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, prin A.I.P.P.I.M.M., în proporție de 100% pentru creditele în lei, dar nu mai mult

¹ Numărul total de beneficiari nu reprezintă suma beneficiarilor din fiecare an, ci numărul maxim de beneficiari care au fost finanțati în cei trei ani.

de 9% pe an din soldul sumei utilizate din linia de credit acordată.

b) garanții în numele și în contul statului acordate de F.N.G.C.I.M.M., în calitate de mandatar al Ministerului Finanțelor Publice, pentru creditele contractate de beneficiarii eligibili. Valoarea garanției de stat a fost de maximum 80% din valoarea creditului, dar nu mai mult de 320.000 lei.

Obligația I.M.M.-urilor care au beneficiat de finanțare în cadrul acestui program a fost de a raporta către oficiile teritoriale, pentru o perioadă de 3 ani, efectele participării la program.

1.5.5. Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri

Obiectivul programului a fost acela de a încuraja demararea unor afaceri, dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, ca un mijloc de a genera noi locuri de muncă, de a atrage investiții străine și de a îmbunătăți situația economică în zonele țintă, de a dezvolta o infrastructură de afaceri capabilă să facă față presiunilor concurențiale, de a favoriza pentru întreprinderile mici și mijlocii accesul la: informații, servicii de consultanță profesională, asistență de management, alocații financiare nerambursabile, servicii juridice, utilități și echipamente specifice, în scopul de a le transforma în I.M.M.-uri competitive și de sine stătătoare.

Liniile directe de dezvoltare a acestui *program* au fost trasate de A.I.P.P.I.M.M. Implementarea *programului* a fost efectuată până în anul 2012 de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (P.N.U.D.), având rolul de agenție de implementare, responsabilă cu managementul administrativ, financiar și tehnic al proiectului. Acest rol includea monitorizarea procedurii de licitație și contractare, procurarea rechizitelor de birou și a echipamentelor, raportarea și supravegherea activităților din etapele de implementare ale *programului*. Monitorizarea implementării *programului*, conform obiectivelor stabilite prin procedurile de implementare, a fost realizată de către Oficiile Teritoriale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie (O.T.I.M.M.C). Începând cu anul 2013, rolul de *agenție de implementare* a fost îndeplinit de către D.I.M.M.M.A.T.

Potrivit procedurilor de implementare, P.N.U.D. și A.I.P.P.I.M.M. (până în anul 2012), respectiv D.I.M.M.M.A.T. în anul 2013, alegeau *administratorul de incubator*, care era o companie specializată să gestioneze *incubatorul de afaceri*. *Administratorul* este responsabil de toate aspectele afacerii și totodată de gestiunea incubatorului. În acest scop, s-a încheiat un *contract de administrare* între A.I.P.P.I.M.M., autoritățile publice locale și *administratorul* selectat, pe o perioadă formată din: perioada de preincubare + 3 ani ciclu de incubare + 2 ani monitorizare a firmelor ce au fost incubate. De asemenea, beneficiarii *programului* au încheiat, individual, cu *administratorul incubatorului*, în condițiile stabilite prin procedurile de incubare, un *contract de incubare*, pe o perioadă formată din: 3 ani ciclu de incubare și 2 ani perioadă de monitorizare.

Bugetul alocat programului, plățile efectuate, numărul de administratori de incubatoare și al I.M.M.-urilor incubate în perioada auditată se prezintă astfel:

Anul	Buget final	Plăți efectuate			Număr administratori de incubatoare	Număr firme incubate
		Cheltuieli de administrare PNUD	Cheltuieli cu administratorii incubatoarelor de afaceri	Alocații financiare nerambursabile pentru I.M.M. incubate		
2011	6.150.000	1.011.630	2.093.435	1.060.000	6	109
2012	o	46.528	1.148.546	1.720.000	10	197
2013	1.410.000	0	744.800	596.121	13	209
Total	7.560.000	1.058.158	3.986.781	3.376.121	29	515

Beneficiarii eligibili au primit o valoare a alocației financiare nerambursabile de: 20.000 lei la intrarea în incubator, 5.000 lei pentru consultanță o singură dată pe ciclu de incubare, 3.000 lei/an pentru utilități, precum și fonduri suplimentare pentru cofinanțarea unor activități precum: participarea la cursuri, târguri, expoziții, conferințe, activități de promovare, dar nu mai mult de 70% din costul produsului/serviciului achiziționat și nu mai mult de 9.000 lei.

Finanțarea programului în anii 2011-2012, s-a asigurat și din fondurile alocate și rămase neconsumate în anul 2010, din aceleași surse.

Obligațiile I.M.M.-urilor care au beneficiat de alocație financiară nerambursabilă în condițiile acestui *program*, au fost similare în cei trei ani auditați (2011-2013), după cum urmează:

- să înființeze, până la sfârșitul celui de-al doilea an de funcționare în incubatorul de afaceri, cel puțin un loc de muncă și să îl mențină pe întreaga perioadă de incubare;
- să ia toate măsurile necesare pentru a-și dezvolta și crește cifra de afaceri;
- să îndeplinească toate obligațiile exigibile de plată a impozitelor, taxelor și datorilor către bugetul de stat și/sau bugetele locale;
- să elibereze spațiul din incubator după terminarea perioadei de incubare de 3 ani. Derogări în acest sens se puteau obține numai la recomandarea *administratorului* și cu aprobarea A.I.P.P.I.M.M. (D.I.M.M.M.A.T. începând cu 2013), însă fără continuarea sprijinului financiar.
- să achite *administratorului de incubator* o taxă de administrare, stabilită conform contractului de incubare, pentru servicii precum: pază, curățenie, secretariat, asigurări, reparații curente etc.
- să se mențină în stare de funcționare pe toată perioada contractului de incubare (să nu se retragă din *program* înainte de termenul stipulat prin acesta; să nu intre în stare de faliment, lichidare etc.).

1.5.6. Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului

Obiectivul programului îl constituie stimularea dezvoltării meșteșugurilor și a micii industrii din România, a întăririi clasei de mici meșteșugari și artizani, care își desfășoară activitatea individual sau organizat prin intermediul asociațiilor ori al altor organizații, în special în localitățile rurale, dar și în cele urbane, protejarea meseriilor care presupun un număr mare de operații executate manual în practicarea lor și relansarea serviciilor și a produselor realizate de aceștia, în special a celor cu specific tradițional, inclusiv obiecte de artă populară și artizanat, promovarea acestor produse și servicii pe piețele naționale și internaționale, precum și creșterea numărului de locuri de muncă prin implicarea în astfel de activități a tuturor categoriilor economico-sociale (tineri, femei, persoane cu nevoi speciale, șomeri, etc.) în toate zonele țării.

Gradul de execuție al bugetului programului în perioada auditată se prezintă astfel:

Anul	Buget final	Plăți nete	Grad de execuție	Nr. beneficiari	Suma medie anuală alocată pe fiecare beneficiar
0	1	2	3=col2/1*100	4	5=col2/4
2011	1.000.000	970.100	97,01	32	30.315
2012	1.000.000	731.160	73,11	46	15.895
2013	825.000	822.662	99,72	A fost organizat un târg al meșteșugarilor	
Total	2.825.000	2.524.822	89,37	-	-

Reducerea sumei medii anuale alocate pe beneficiar în anul 2012 față de anul 2011 este datorată reducerii alocației financiare nerambursabile maxime acordată prin program, de la 40.000 lei/beneficiar în anul 2011 la 20.000 lei/beneficiar în anul 2012.

Valoarea asistenței financiare nerambursabile acordată beneficiarilor a fost egală cu:

- maximum **90%** din valoarea cheltuielilor eligibile efectuate (exclusiv TVA), dar fără să depășească suma de **40.000 lei** pentru fiecare beneficiar, **în anul 2011**;
- maximum **90%** din valoarea cheltuielilor eligibile efectuate (exclusiv TVA), dar fără să depășească suma de **20.000 lei** pentru fiecare beneficiar, **în anul 2012**;

În anul 2013, programul a avut drept obiective specifice organizarea **Târgului Național pentru Artizanat și Meșteșuguri 2013**, susținerea micilor meșteșugari în promovarea produselor proprii și conservarea și stimularea promovării mai largi a tradițiilor autohtone.

1.5.7. Programul național pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii.

Obiectivul programului a fost, în perioada 2011 – 2012, acela de promovare a unui sistem de informare și instruire, care să faciliteze mobilitatea femeilor pe piața forței de muncă și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale acestora în scopul implicării lor în structuri economice private, în contextul problemelor legate de menținerea echilibrului dintre obligațiile familiale și cele profesionale și al prejudecăților existente la nivel local. În anul 2013, obiectivul programului l-a constituit stimularea și sprijinirea demarării și dezvoltării structurilor economice private înființate de către femei prin facilitarea accesului acestora la finanțare, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare.

Gradul de execuție al bugetului programului în perioada auditată se prezintă astfel:

Anul	Buget final	Plăți nete	Grad de execuție	Nr. beneficiari	Suma medie anuală alocată pe fiecare beneficiar
0	1	2	$3 = \text{col}2/1 \cdot 100$	4	$5 = \text{col}2/4$
2011	405.000	383.995	94,81	522 participante la cursuri pt. femei antreprenor	-
2012	500.000	375.711	75,14		-
2013	479.000	474.068	98,97	14	33.862
Total	1.384.000	1.233.774	89,14	-	-

În anul 2013 prin acest program s-au finanțat cele mai bune planuri de afaceri depuse de femeile antreprenor. Valoarea alocației financiare nerambursabile a fost de **maxim 90%** din valoarea totală a cheltuielilor eligibile efectuate (exclusiv TVA) și nu a putut depăși suma de **41.500 lei/beneficiar**.

2. Criteriile de audit utilizate pentru evaluarea performanței

Criteriile de audit sunt termeni de referință utilizați pentru a evalua sau măsura în mod consecvent și rezonabil un obiectiv specific al misiunii de audit. Criteriile de audit au fost identificate din cadrul reglementărilor legale relevante, în urma analizei fiecărui tip de program derulat de către entitatea auditată. Criteriile de audit au fost stabilite din următoarele surse:

1. Legislația specifică derulării programelor:

- Hotărârea Guvernului nr.47/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei,
- Hotărârea Guvernului nr.430/2013, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2013 privind organizarea și funcționarea Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism,
- Programul de guvernare 2009-2012, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.39/2009;
- Programul de guvernare 2013-2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.45/2012;
- Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii,
- Legea nr.1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperației, actualizată;
- Procedurile/ghidurile anuale de implementare a fiecăruia din cele 7 programe derulate în perioada auditată.

2. Indicatorii prestabiliți de către fiecare beneficiar în cadrul solicitării de finanțare depusă la entitatea auditată, indicatori care au fost luați în calcul la evaluarea criteriilor de selecție a I.M.M.-urilor în vederea acordării alocațiilor financiare nerambursabile.

3. Alte surse:

- Rapoartele anuale de activitate ale entității auditate;
- Procesele verbale ale ședințelor organelor de conducere și ale consiliului consultativ al entității auditate;
- Statisticile oficiale în domeniul I.M.M.-urilor;
- Contractele/acordurile de finanțare.

Criteriile de audit identificate din sursele menționate mai sus, în vederea analizei performanței programelor derulate de Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism, sunt:

- a) capacitatea organizatorică și funcțională de realizare a programelor sau proiectelor;
- b) oportunitatea programelor, proiectelor sau acțiunilor în raport cu nevoile întreprinderilor mici și mijlocii;
- c) anvergura națională, regională ori locală a programelor sau proiectelor;
- d) existența de surse de finanțare proprii care completează finanțarea nerambursabilă;
- e) gradul de satisfacere a nevoilor întreprinderilor mici și mijlocii;
- f) efectele multiplicatoare ale programelor, proiectelor sau acțiunilor, în scopul realizării obiectivelor propuse precum și a creșterii capacității administrative a organizațiilor acestora.
- g) indicatorii de performanță stabiliți de beneficiari pentru fiecare program în vederea finanțării;
- h) menținerea sau creșterea indicatorilor de eficiență înregistrați de fiecare program în anul $n+1$ față de anul n .

3. Descrierea metodologiei de audit, a procedurilor de audit utilizate pentru colectarea, analizarea și interpretarea probelor de audit

Misiunea de audit al performanței a fost efectuată în conformitate cu standardele proprii de audit ale Curții de Conturi, elaborate în baza standardelor internaționale de audit. Procedurile de audit utilizate pentru realizarea acțiunii de audit al performanței au fost următoarele:

1) proceduri analitice, respectiv analiza informațiilor, realizată prin studierea datelor financiare și nefinanciare, prin analiza indicatorilor și a tendințelor semnificative ale acestora, inclusiv investigarea fluctuațiilor și a relațiilor care sunt inconsecvente față de alte informații relevante sau care se abat de la valorile așteptate. Aceste proceduri au permis evaluarea dacă anumite informații din evidența contabilă și din situațiile financiare sunt rezonabile și oferă indicii cu privire la modul de respectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate. Analiza datelor și informațiilor colectate s-a efectuat prin utilizarea următoarelor proceduri analitice (cantitative și calitative): analiza *comparativă (Benchmarking)*; analiza nivelului de îndeplinire a obiectivelor; analiza cost-beneficiu; analiza cost-eficacitate;

2) teste de detaliu, respectiv procedurile de fond pe care auditorii publici externi le-au efectuat asupra unor operațiuni economice ale entității pentru perioada verificată și care au luat forma unor tehnici specifice de obținere a probelor, utilizate în scopul obținerii de probe de audit, pentru a formula concluzii privind caracterul real, exact, legal și complet al acestor operațiuni. Testele de detaliu au luat forma următoarelor tehnici specifice de obținere a probelor de audit: observarea; examinarea documentelor; interviuarea și chestionarea.

Stabilirea dimensiunii eșantionelor s-a făcut prin metoda exercitării raționamentului profesional, după cum urmează:

- + Au fost transmise chestionare unui număr de 686 de I.M.M.-uri, micro, mici și mijlocii din mai multe ramuri de activitate și regiuni de dezvoltare, acestea reprezentând un eșantion considerat reprezentativ pentru I.M.M.-urile care au primit finanțare în perioada 2011-2013 în baza celor 7 programe implementate.
- + În eșantion au fost selectate și incluse microîntreprinderi cu forma de organizare juridică societăți cu răspundere limitată (S.R.L.), dar și întreprinderi nou înființate (S.R.L.-D) și societăți pe acțiuni (S.A.).
- + Eșantionul cuprinde microîntreprinderi din toate cele opt regiuni de dezvoltare ale României.
- + După ce s-a stabilit dimensiunea eșantionului pentru fiecare categorie de operațiuni economice supusă verificării, au fost selectate elementele eșantionului, prin metoda nestatistică, cu ajutorul raționamentului profesional. Eșantionul a cuprins în mod obligatoriu unitățile de eșantionare care au valoare semnificativă (beneficiarii de alocații financiare nerambursabile considerate semnificative pentru fiecare program de finanțare în parte) și cele care comportă un risc special.
- + Deoarece printre obiectivele chestionării s-a numărat identificarea unor elemente de esență pe baza cărora se pot trage concluzii cu privire la aspectele pozitive și negative referitoare la procedurile și criteriile de selecție și evaluare, monitorizarea impactului asupra I.M.M.-urilor precum și percepțiile întreprinzătorilor cu privire la vulnerabilitățile acestora, eșantionul a fost selectat astfel încât să presupună reproducerea în eșantion a tuturor activităților pe domenii de activitate.

Din numărul total de 686 chestionare transmise s-a primit răspuns de la 260 de I.M.M.-uri, reprezentând 37,9% din total.

Denumire program	Nr. chestionare transmise	Nr. chestionare primite
<i>Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START</i>	117	48
<i>Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață</i>	181	72
<i>Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului</i>	32	16
<i>Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri</i>	50	15
<i>Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri</i>	240	91
<i>Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii</i>	66	18
Total	686	260

Elementele rezultate în urma chestionării nu au fost generalizate, ci considerate ca fiind indicative, completând concluziile desprinse și din alte probe de audit obținute.

4. Sinteza principalelor constatări rezultate în urma misiunii de audit al performanței

Obiectivul 1	<i>Evaluarea modului în care s-au realizat politicile și strategiile Guvernului în domeniul dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist</i>
1.1	În perioada 2011-2013, nu a fost aprobată strategia națională în domeniul susținerii și dezvoltării I.M.M.-urilor, deși instituțiile statului cu atribuții în domeniul I.M.M.-urilor și sectorului cooperatist aveau și această obligație, conform actelor normative în baza cărora și-au desfășurat activitatea.
Obiectivul 2	<i>Evaluarea modului în care instituțiile implicate, împreună cu actorii implicați în derularea acestor programe au identificat principalele nevoi ale întreprinderilor mici și mijlocii și dacă acestea au fost avute în vedere în fundamentarea bugetului alocat derulării acestor programe</i>
2.1	În perioada 2011-2013, entitatea auditată nu a derulat consultări cu mediul de afaceri privat și nu a realizat cercetări specifice, studii de caz sau sondaje în vederea identificării nevoilor reale ale întreprinderilor mici și mijlocii, în ceea ce privește: - stimularea dezvoltării activității, - sprijinirea acestora în fața expansiunii importurilor de produse de pe piața externă, - protejarea reală a acestora în fața consecințelor crizei economice, - stimularea inovării și tehnologizării, deși avea această obligație conform actelor normative în baza cărora și-a desfășurat activitatea, astfel că fundamentarea bugetului alocat programelor derulate prin D.I.M.M.M.A.T. nu a avut în vedere principalele nevoi ale I.M.M.-urilor.
Obiectivul 3	<i>Evaluarea organizării structurale a entității, în vederea derulării proiectelor</i>
3.1	Entitatea a suferit o serie de modificări structurale atât din punct de vedere al modului de organizare, cât și din punct de vedere al subordonării sale, ceea ce a condus la o incoerență în ceea ce privește politicile, procedurile și regulile de derulare a proiectelor și programelor destinate dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și al celui cooperatist, deși entitatea avea obligația proiectării și implementării unor proceduri operaționale adecvate structurii organizatorice a acesteia.
3.2	Structurile cu atribuții de organizare și realizare a implementării tehnice și financiare a proiectelor și programelor destinate sprijinirii înființării de noi întreprinderi și de susținere a dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și al celui cooperatist, la nivel național și local, s-au confruntat cu lipsa cronică de personal, cu o migrație accentuată a acestuia, ceea ce a condus la neasigurarea continuității în ceea ce privește urmărirea permanentă a derulării programelor, deși entitatea avea obligația proiectării și implementării unor proceduri operaționale raportate la riscurile identificate la nivelul entității.
Obiectivul 4	<i>Evaluarea procedurilor de atribuire a contractelor privind finanțările nerambursabile. Verificarea modului de realizare a achizițiilor publice pentru proiectele derulate în cadrul programelor de susținere și dezvoltare a I.M.M.-urilor</i>
4.1	Au fost constatate imperfecțiuni ale procedurilor/ghidurilor de implementare a programelor derulate la nivelul D.I.M.M.M.A.T, în ceea ce privește <i>criteriile de evaluare</i> stabilite, din care unele au restricționat parțial accesul I.M.M.-urilor la finanțare, cu efect direct asupra eficienței utilizării fondurilor publice de către

	entitate, fiind rămase neutilizate credite bugetare alocate programelor, în fiecare an al perioadei verificate. Aceste aspecte au fost semnalate și prin răspunsurile formulate de I.M.M.-urile beneficiare de alocații financiare, la chestionarele transmise de echipa de audit.
4.2	Deși numărul solicitărilor de finanțare ale I.M.M.-urilor (proiecte depuse) a fost foarte mare, în cadrul <i>Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START</i> , <i>Programului pentru comercializarea serviciilor și produselor de piață</i> și <i>Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri</i> , numărul proiectelor finanțate efectiv a fost foarte redus, respectiv 31,5% din numărul proiectele depuse de solicitanți și a fost acordat doar la 7% din I.M.M.-urile care ar fi dorit să participe la aceste programe.
4.3	Contractele de finanțare încheiate cu beneficiarii de finanțare nerambursabilă nu au asigurat utilizarea fondurilor publice cu respectarea principiilor eficienței și eficacității, datorită neinclunderii în acestea de clauze contractuale corespunzătoare, deși ordonatorul de credite avea obligația de a se asigura de respectarea bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice, conform <i>Legii 500/2002 privind finanțele publice</i> .
4.4	În perioada 2011-2013, au fost aprobate și acordate alocații financiare pentru aceleași I.M.M.-uri în cadrul mai multor programe derulate de D.I.M.M.M.A.T., fapt care a condus la scăderea gradului de eficiență în utilizarea fondurilor publice destinate susținerii și dezvoltării I.M.M.-urilor, prin acordarea de alocații financiare unui număr mai mic de beneficiari.
4.5	Programele de susținere și dezvoltare a activităților I.M.M.-urilor, derulate în perioada 2011-2013, nu au asigurat condițiile necesare unei dezvoltări economice a I.M.M.-urilor echilibrate din punct de vedere teritorial, deoarece au fost finanțate cu precădere I.M.M.-uri din regiunile Nord-Vest și București-Ilfov, în detrimentul altor zone (regiunea Nord-Est și Sud-Est).
4.6	Programele de susținere și dezvoltare a activităților I.M.M.-urilor, derulate în perioada 2011-2013, nu au asigurat condițiile necesare dezvoltării echilibrate a sectoarelor de activitate ale economiei, deoarece au fost finanțate cu precădere I.M.M.-uri din sectoarele comerț și servicii, în detrimentul celor din sectoarele industrie și construcții.
4.7	În perioada auditată, la nivelul D.I.M.M.M.A.T. nu au fost dispuse măsuri care să încurajeze și să conducă la dezvoltarea unor activități inovatoare de către I.M.M.-uri, deși conform programelor de guvernare din perioada 2011-2013 instituțiile statului cu atribuții în domeniul I.M.M.-urilor și sectorului cooperatist aveau această obligație.
4.8	Nu au fost asigurate condițiile pentru respectarea de către ordonatorul de credite al entității auditate a principiilor bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice, în cadrul a 2 programe derulate la nivelul entității: <i>Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri</i> și <i>Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START</i> , deoarece s-a delegat băncii creditoare dreptul de a încheia cu I.M.M.-urile un singur angajament legal pentru acordarea atât a fondurilor nerambursabile alocate de la bugetul de stat, cât și a creditului solicitat pentru cofinanțarea proiectului, astfel că ordonatorul de credite nu a mai avut niciun drept de a urmări modul în care I.M.M.-urile respectă destinația alocației financiare nerambursabile primite ori a principiilor bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice.

Obiectivul 5	<i>Evaluarea decontării finanțărilor, în limitele bugetului aprobat și cu respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice</i>
5.1	În cadrul Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri și în Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START, derulate în perioada auditată, au fost indisponibilizate resurse financiare în conturi deschise la bănci comerciale, nefiind astfel respectat principiul eficienței în utilizarea fondurilor publice, deși ordonatorul de credite avea obligația respectării bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice, conform Legii nr.500/2002 privind finanțele publice.
5.2	Entitatea auditată nu a primit informații referitoare la rezultatele obținute de I.M.M.-urile beneficiare ale Programului național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri, de la agenția de implementare a acestui program, respectiv de la Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și nici nu a solicitat asemenea informații de la administratorii de incubatoare ori de la firmele incubate, astfel că nu se pot evalua eficiența și eficacitatea cu care au fost utilizate fondurile publice alocate programului.
5.3	O mare parte din cheltuielile decontate de beneficiarii de alocații financiare nerambursabile, necesare întocmirii și implementării proiectelor, sunt cele efectuate cu consultanța pentru întocmirea proiectelor și cele cu comisioanele și dobânzile bancare, fără implicații în dezvoltarea activităților I.M.M.-urilor, iar duratele de implementare ale proiectelor nu coincid întotdeauna cu cele stabilite prin contractele de finanțare, toate acestea având consecințe negative asupra eficienței utilizării fondurilor publice.
Obiectivul. 6	<i>Evaluarea controlului efectuat atât la nivelul entității, cât și de Corpul de control al ordonatorului principal de credite, asupra utilizării fondurilor destinate derulării programelor; evaluarea modului de soluționare a deficiențelor și disfuncționalităților constatate, precum și a măsurile luate.</i>
6.1	Monitorizarea deficitară a indicatorilor privind rezultatele I.M.M.-urilor beneficiare ale ajutoarelor de minimis a condus la imposibilitatea evaluării eficienței și eficacității programelor implementate de D.I.M.M.M.A.T.
6.2	Neefectuarea monitorizării activităților organizate, serviciilor și cheltuielilor efectuate de către administratorii de incubatoare, atribuție aflată în sarcina oficiilor teritoriale, în perioada 2011-2012, și în responsabilitatea oficiilor teritoriale și ale Direcției implementare programe din cadrul D.I.M.M.M.A.T, începând cu anul 2013.
Obiectivul. 7	<i>Evaluarea gradului de realizare a obiectivelor propuse.</i>
7.1	În perioada auditată 2011-2013, s-a înregistrat un grad redus de utilizare al fondurilor alocate pentru dezvoltarea I.M.M.-urilor prin Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START și Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii, astfel încât nu au fost atinse în totalitate obiectivele propuse ale programelor, în sensul susținerii și dezvoltării unui număr cât mai mare de I.M.M.-uri.
7.2	Rezultatele obținute de I.M.M.-urile care au primit finanțare prin intermediul programelor derulate de D.I.M.M.M.A.T nu au fost în toate cazurile la nivelul celor estimate la data solicitării finanțărilor, nefiind realizate nivelurile asumate ale criteriilor de evaluare (creșterea cifrei de afaceri, a profitului sau a numărului de

	locuri de muncă nou-create), pe baza cărora au fost considerate eligibile proiectele depuse de I.M.M.-uri și au fost încheiate contractele de finanțare.
7.3	Nu este posibilă evaluarea programelor din punct de vedere al gradului de utilizare al fondurilor alocate, deoarece în perioada 2011-2013 nu a fost organizată evidența contabilă analitică a plăților efectuate pe fiecare program în parte, ceea ce a condus la efectuarea unor raportări în situațiile financiare numai pe total programe, în condițiile în care evidența tehnico-operativă la nivelul Direcției Implementare Programe și Proiecte a fost efectuată cu un număr redus și fluctuant de personal.
Obiectivul. 8	<i>Evaluarea modului în care a fost influențată derularea cu eficiență a programelor de legislația specifică, respectiv, programele naționale destinate finanțării întreprinderilor mici și mijlocii, care se derulează de către autoritatea publică centrală cu atribuții în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii până în anul 2020, conform procedurilor de implementare aprobate în fiecare an prin ordin al conducătorului acesteia</i>
8.1	Utilizarea ineficientă a fondurilor alocate prin intermediul Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, în perioada 2011-2013, întrucât finanțarea proiectelor s-a aprobat în ordinea depunerii și înregistrării acestora la D.I.M.M.M.A.T. și nu în funcție de punctajul obținut în urma evaluării planului de afaceri.
8.2	Deși în perioada 2011-2013 Programul Mihail Kogălniceanu a reprezentat un real sprijin pentru 2.653 de I.M.M.-uri, fiind prezentat ca un program de succes, acesta a fost desființat în anul 2013.

5. Prezentarea principalelor constatări și concluzii rezultate în urma misiunii de audit al performanței

5.1 Din evaluarea modului în care s-au realizat politicile și strategiile Guvernului în domeniul dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist s-a constatat că, în perioada 2011-2013, nu a fost aprobată strategia națională în domeniul susținerii și dezvoltării I.M.M.-urilor, deși instituțiile statului cu atribuții în domeniul I.M.M.-urilor și sectorului cooperatist aveau și această obligație, conform actelor normative în baza cărora și-au desfășurat activitatea.

Deși în cadrul celor 2 programe de guvernare aferente perioadei 2009 - 2012 (aprobat prin Hotărârea Plenului Parlamentului 39/2009), respectiv perioadei 2013 - 2016 (aprobat prin Hotărârea Plenului Parlamentului 45/2012), au fost stabilite direcții de acțiune în domeniul dezvoltării I.M.M.-urilor, acestea nu au fost dezvoltate în cadrul unei strategii naționale, care să identifice și să reglementeze modalitatea de acordare a finanțărilor nerambursabile din fonduri naționale pentru susținerea și dezvoltarea I.M.M.-urilor.

Cauza neelaborării unei strategii naționale privind susținerea și dezvoltarea I.M.M.-urilor constă în lipsa unei continuități în organizarea și desfășurarea activității instituției care a implementat programele naționale de finanțare a I.M.M.-urilor.

Consecința neelaborării unei strategii naționale este aceea că nu există asigurarea că programele naționale implementate în perioada 2011 - 2013 au fost orientate spre necesitățile reale ale I.M.M.-urilor, datorită lipsei unei viziuni de dezvoltare la nivel național care să fie cuprinse într-o strategie de dezvoltare a I.M.M.-urilor pe termen mediu și lung.

Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România – Orizont 2020 a fost aprobată în cursul lunii octombrie 2014, prin *Hotărârea Guvernului nr.859/2014*.

Concluzia auditului: în perioada 2011 – 2013, susținerea și dezvoltarea I.M.M.-urilor s-a realizat pe baza a 7 programe naționale care, în lipsa unei strategii naționale privind susținerea și dezvoltarea I.M.M.-urilor, nu au oferit garanția că prin acestea s-au implementat programele de guvernare în acest domeniu.

5.2 Din evaluarea modului în care instituțiile implicate în derularea programelor de dezvoltare a sectorului I.M.M.-urilor au identificat principalele nevoi ale acestora și dacă acestea au fost avute în vedere în fundamentarea bugetului alocat derulării acestor programe, s-a constatat că, în perioada 2011-2013, entitatea auditată nu a derulat consultări cu mediul de afaceri privat și nu a realizat cercetări specifice, studii de caz sau sondaje în vederea identificării nevoilor reale ale întreprinderilor mici și mijlocii, în ceea ce privește:

- stimularea dezvoltării activității,
- sprijinirea acestora în fața expansiunii importurilor de produse de pe piața externă,
- protejarea reală a acestora în fața consecințelor crizei economice,
- stimularea inovării și tehnologizării,

deși avea această obligație conform actelor normative în baza cărora și-a desfășurat activitatea, astfel că fundamentarea bugetului alocat programelor derulate prin D.I.M.M.M.A.T. nu a avut în vedere principalele nevoi ale I.M.M.-urilor.

Factorii care au generat nevoia de înființare, aprobare și implementare a programelor au fost efectele negative ale crizei economice, respectiv:

- reducerea numărului de operatori activi pe piață,

- înăsprirea condițiilor de creditare și accesul limitat al întreprinderilor mici și mijlocii la creditare și garantare și, în general,
- gradul scăzut de capitalizare a întreprinderilor mici și mijlocii.

Însă, entitatea auditată nu a derulat consultări cu mediul de afaceri privat și nu a realizat cercetări specifice, studii de caz sau sondaje în vederea identificării nevoilor reale ale întreprinderilor mici și mijlocii, în ceea ce privește:

- stimularea dezvoltării activității,
- sprijinirea acestora în fața expansiunii importurilor de produse de pe piața externă,
- protejarea reală a acestora în fața consecințelor crizei economice,
- stimularea inovării și tehnologizării,

deși atât A.I.P.P.I.M.M., cât și D.I.M.M.M.A.T. care a preluat activitatea, aveau această obligație, conform actelor normative în baza cărora și-au desfășurat activitatea.

Fundamentarea bugetului alocat derulării programelor s-a efectuat avându-se în vedere doar contextul social și economic în care își desfășoară activitatea întreprinderile mici și mijlocii, precum și numărul de beneficiari ai programului și creditele bugetare aprobate în anul anterior.

Concluzia auditului: neidentificarea nevoilor reale de finanțare a I.M.M.-urilor a condus la fundamentarea bugetului aferent programelor de dezvoltare a I.M.M.-urilor fără a exista asigurarea că programele au fost orientate spre nevoile acestora.

5.3 Din evaluarea organizării structurale a entității, în vederea derulării proiectelor s-au constatat următoarele:

5.3.1 Entitatea a suferit o serie de modificări structurale atât din punct de vedere al modului de organizare, cât și din punct de vedere al subordonării sale, ceea ce a condus la o incoerență în ceea ce privește politicile, procedurile și regulile de derulare a proiectelor și programelor destinate dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și al celui cooperatist, deși entitatea avea obligația proiectării și implementării unor proceduri operaționale adecvate structurii organizatorice a acesteia.

Urmare analizelor efectuate s-a constatat că în perioada auditată 2011-2013, entitatea, prin intermediul căreia s-au realizat programele finanțate de la bugetul statului pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și al celui cooperatist, a suferit o serie de modificări, după cum urmează:

Anul	Denumire entitate	Baza legală	Subordonat către/ în coordonarea	Funcția care a asigurat conducerea
2011	Agencia pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii	H.G. 65/2009 în vigoare de la data de 11.02.2009	Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri	președinte
2012	Agencia pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii	H.G. 65/2009 republicată, în vigoare de la data de 04.01.2012	Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri	președinte

2013 Începând cu 20.02.2013	Ministerul Economiei	H.G. 47/2013	-	ministru delegat
2013 Începând cu 10.07.2013	Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism	H.G.430/2013	Ministerului Economiei	ministru delegat

În ceea ce privește modul de organizare și subordonare al Oficiilor Teritoriale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie, precizăm că:

- în perioada **11.02.2009-06.09.2010**, acestea au fost în număr de 13 și s-au situat în subordinea Președintelui A.I.P.P.I.M.M. (H.G. nr.65/2009);

- în perioada **07.09.2010-03.01.2012**, acestea au fost reorganizate la un număr de 8 birouri și s-au situat în subordinea Președintelui A.I.P.P.I.M.M., având doar relații de colaborare cu Serviciul implementare proiecte și programe pentru întreprinderi mici și mijlocii (H.G. nr.854/2010 de modificare a H.G. nr.65/2009);

- în perioada **04.01.2012-19.02.2013**, oficiile teritoriale au fost în număr de 8 și s-au situat în subordinea Președintelui A.I.P.P.I.M.M., având relații de colaborare cu Direcția Implementare Programe pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (D.I.P.I.M.M.) (H.G. nr.65/2009-republicată);

- în perioada **20.02.2013-09.07.2013**, cele 8 birouri teritoriale au fost menționate în H.G. nr.47/2013 –Anexa 2 ca ”Unități care funcționează în subordinea Ministerului Economiei”, iar activitatea pentru întreprinderi mici și mijlocii, a fost specifică domeniului coordonat de ministrul delegat pentru I.M.M.;

- în perioada **10.07.2013-31.12.2013**, cele 8 birouri teritoriale au fost menționate, de asemenea, potrivit H.G. nr.430/2013 – Anexa 2 ca ” Unități care funcționează în subordinea Ministerului Economiei”,cu activitate specifică domeniului coordonat de ministrul delegat pentru întreprinderi mici și mijlocii, mediul de afaceri și turism, conform art.9 alin.3 din același act normativ.

Concluzia auditului: în perioada analizată 2011-2013, oficiile teritoriale pentru I.M.M. au avut doar relații de colaborare cu Direcția/Serviciul/Departamentul cu atribuții în domeniul implementării proiecte și programe pentru întreprinderi mici și mijlocii, ceea ce a îngreunat coordonarea acestei activități la nivel național. În acest context nu au existat premisele pentru stabilirea unor direcții și planuri de acțiune unitare în ceea ce privește politicile și regulile de implementare ale programelor la nivelul întregii țări.

5.3.2 Structurile cu atribuții de organizare și realizare a implementării tehnice și financiare a proiectelor și programelor destinate sprijinirii înființării de noi întreprinderi și de susținere a dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și al celui cooperatist, la nivel național și local, s-au confruntat cu lipsa cronică de personal, cu o migrație accentuată a acestuia, ceea ce a condus la neasigurarea continuității în ceea ce privește urmărirea permanentă a derulării programelor, deși entitatea avea obligația proiectării și implementării unor proceduri operaționale raportate la riscurile identificate la nivelul entității.

Din analizele efectuate, a rezultat că în perioada auditată, D.I.P.I.M.M. și Oficiile teritoriale, în general, s-au confruntat cu neocuparea posturilor aprobate prin statul de funcții.

Astfel, începând cu trimestrul 4 al anului 2011 și până la finalul anului 2013, la nivelul D.I.P.I.M.M., **ponderea posturilor ocupate în total posturi aprobate, a fost în jur de 50%**, (minim 40% - în trim. 4 al anului 2011 și maxim 75% - în trim. 3 al anului 2013).

Situația posturilor ocupate și a celor vacante, în perioada 2011-2013, se prezintă în tabelul de mai jos:

Denumire entitate	2011			2012			2013		
	Nr posturi aprobate	Nr posturi ocupate	Nr posturi vacante	Nr posturi aprobate	Nr posturi ocupate	Nr posturi vacante	Nr posturi aprobate	Nr posturi ocupate	Nr posturi vacante
D.I.P.I.M.M. -trim1	7+1	6+1	1	23+2	17+2	6	23+2	15+2	8
trim. 2	7+1	6+1	1	23+2	16+2	7	23+2	12+2	11
trim. 3	7+1	6+1	1	23+2	14+2	9	14+2	10+2	4
trim. 4	23+2	8+2	15	23+2	15+2	8	14+2	8+1	7
O.T.I.M.M.C Braşov	10	9	1	10	7	3	10	5	5
O.T.I.M.M.C Constanta	13	12	1	13	10	3	13	11	2
O.T.I.M.M.C Cluj	13	12	1	13	12	1	13	13	0
O.T.I.M.M.C Craiova	10	8	2	10	8	2	10	7	3
O.T.I.M.M.C Iaşi	12	7	4+1 temp. vac	12	8	3+1 temp. vac	12	8	4
O.T.I.M.M.C Ploieşti	10	13***	0	10	11***	0	10	9	1
O.T.I.M.M.C Tg-Mureş	10	8	2	10	8	2	10	8	2
O.T.I.M.M.C Timişoara	11	10	1	11	10	1	11	10	1
Total oficii	89	79	13	89	74	16	89	71	18

*** posturile nu au fost ocupate concomitent

Astfel, din tabelul prezentat mai sus se poate observa că situația cea mai nefavorabilă a fost la O.T.I.M.M.C Iași, în sensul că din cele 12 posturi aprobate prin statul de funcții, în anul 2011 au fost ocupate doar 7 posturi (adică un procent de doar 58%).

De asemenea în perioada auditată, calitatea derulării și implementării programelor auditate a fost influențată de migrația personalului implicat, remarcându-se faptul că la nivelul oficiilor teritoriale, numărul de salariați care au plecat a fost de fiecare dată mai mare decât numărul de salariați nou angajați.

Dacă în anul 2012, la nivelul D.I.P.I.M.M. se realizase angajarea unui număr mai mare de salariați decât cei plecați (16 față de 9), în anul 2013 numărul de salariați plecați (9) nu a depășit numărul salariaților nou angajați.

Totodată, s-a remarcat faptul că în structura de personal migratoare predomină salariații cu studii superioare, motivat de nivelul redus de salarizare în raport cu gradul ridicat de complexitate al activității desfășurate, ceea ce arată că aceștia nu sunt mulțumiți de salarizarea obținută pentru activitatea desfășurată.

În perioada analizată, personalul cu atribuții în domeniul auditat a fost suprasolicitat și încărcat cu atribuțiile posturilor vacante, ceea ce în mod implicit a condus la îngreunarea desfășurării activității și neîndeplinirii în totalitate a atribuțiilor de coordonare și monitorizare a celor 7 programe auditate, prevăzute și în *Regulamentul de organizare și funcționare* al entității auditate de: ”administrare, gestionare și derulare directă a programelor de

încurajare și de stimulare a înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, finanțate de la bugetul de stat”.

Procedurile în vigoare, în baza cărora au fost derulate cele 7 programe naționale, prevăd constituirea mai multor *Comisii de coordonare, selecție, evaluare, contractare, monitorizare, control și raportare* a celor 7 programe, al căror număr de membri este stabilit prin decizia ordonatorului de credite. Însă, având în vedere lipsa majoră de personal raportată la numărul de programe naționale aflate în derulare și, implicit, a numărului mare de comisii ce trebuiau constituite, s-a ajuns la suprasolicitarea și supraîncărcarea cu responsabilități a personalului existent.

Astfel, din tabelul următor rezultă faptul că gradul de ocupare al salariaților în interiorul comisiilor a fost major, situația cea mai favorabilă întâlnindu-se în cazul O.T.I.M.M.C Cluj, în anul 2012, când un număr de 12 salariați au îndeplinit atribuțiile ce se cuveneau unui număr de 14 membrii ce făceau parte din 11 comisii. De asemenea, se poate remarca faptul că, în anul 2013, situația cea mai nefavorabilă a fost în cazul O.T.I.M.M.C Brașov, când un număr de 5 salariați au desfășurat activități în interiorul a 11 comisii, îndeplinind atribuțiile aferente unui număr de 27 membrii, rezultând astfel că un salariat a îndeplinit atribuții în cel puțin 5 comisii.

Oficiul teritorial	Perioada	Total posturi ocupate	Comisii pe programe	
			Număr comisii	Număr membrii în componența comisiilor
O.T.I.M.M.C Brașov	2011	9	14	35
	2012	7	13	28
	2013	5	11	27
O.T.I.M.M.C Constanța	2011	12	12	14
	2012	10	13	14
	2013	11	12	14
O.T.I.M.M.C Cluj	2011	12	8	10
	2012	12	9	14
	2013	13	10	13
O.T.I.M.M.C Craiova	2011	8	11	22
	2012	8	11	22
	2013	7	11	20
O.T.I.M.M.C Iași	2011	7	6	10
	2012	8	6	10
	2013	8	6	14
O.T.I.M.M.C Ploiești	2011	10	7	36
	2012	10	7	31
	2013	10	7	39
O.T.I.M.M.C Tg-Mureș	2011	8	3	6
	2012	8	3	7
	2013	8	3	7
O.T.I.M.M.C Timișoara	2011	10	8	18
	2012	10	9	23
	2013	10	7	17

Cauzele principale:

-multiplele modificări legislative cu consecința reorganizării structurale la intervale scurte de timp și nivelul scăzut al salarizării personalului din domeniul auditat, ceea ce conduce la o fluctuație majoră a salariaților;

-nefundamentarea necesarului de personal în raport cu volumul de activitate derulat în domeniul auditat, astfel că numărul de posturi destinat Programelor s-a diminuat, deși acesta a fost permanent insuficient în raport cu necesarul real de personal;

-neidentificarea modalităților de fidelizare a personalului existent.

Concluzia auditului: urmare a modificărilor frecvente în structura organizatorică, a nefundamentării corecte a necesarului de personal și a neidentificării căilor de fidelizare a personalului existent, în perioada 2011-2013, *compartimentul programe și proiecte* din cadrul entității verificate – compartiment cu atribuții în domeniul auditat, precum și cel al oficiilor teritoriale s-a confruntat cu lipsa cronică de personal și cu o fluctuație de personal accentuată, ceea ce a îngreunat modul de derulare și coordonare a programelor și proiectelor destinate dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și al celui cooperatist, a condus la suprasolicitarea personalului existent și la încărcarea acestuia cu atribuțiile corespunzătoare posturilor vacante, la neanalizarea și neurmărirea, în toate situațiile, a raportărilor ce trebuiau efectuate de către I.M.M.-urile beneficiare de alocații financiare nerambursabile.

5.4 Din evaluarea procedurilor de atribuire a contractelor privind finanțările nerambursabile, a modului de realizare a achizițiilor publice pentru proiectele derulate în cadrul programelor de susținere și dezvoltare a I.M.M.-urilor s-au constatat următoarele:

5.4.1 Au fost constatate imperfecțiuni ale procedurilor/ghidurilor de implementare a programelor derulate la nivelul D.I.M.M.M.A.T., în ceea ce privește criteriile de evaluare stabilite, din care unele au restricționat parțial accesul I.M.M.-urilor la finanțare, cu efect direct asupra eficienței utilizării fondurilor publice de către entitate, fiind rămase neutilizate credite bugetare alocate programelor, în fiecare an al perioadei verificate. Aceste aspecte au fost semnalate și prin răspunsurile formulate de I.M.M.-urile beneficiare de alocații financiare, la chestionarele transmise de echipa de audit.

Din analiza prevederilor procedurilor/ghidurilor de implementare a programelor, derulate în perioada 2011-2013 la nivelul D.I.M.M.M.A.T., s-a constatat faptul că accesul I.M.M.-urilor la finanțare a fost limitat, urmare includerii în cadrul acestora a unor criterii de evaluare, care nu conduc în mod real la susținerea și dezvoltarea activităților economice. **De exemplu:**

5.4.1.1 Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare - START

În cadrul Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare - START, prin intermediul căruia se finanțează implementarea celor mai bune planuri de afaceri, care au obținut cel puțin 70 de puncte în anul 2011, 60 de puncte în anul 2012, respectiv 50 de puncte în anul 2013, criteriile de evaluare cuprinse în *Grila de evaluare a planului de afaceri*, care nu conduc în mod real la o selecție obiectivă a I.M.M.-urilor, au fost următoarele:

a) Criteriul *Acționar/ administrator/ asociat/ asociat unic a absolvit cursul EMPETREC* conduce la obținerea unui punctaj suplimentar pentru administratorii care au absolvit acest curs, condiție care ar putea fi încadrată la criterii de analiză și monitorizare a activității I.M.M.-urilor prin recomandarea absolvirii cursului în primul de an de activitate.

b) În anul 2013, nu s-a mai acordat punctaj pentru I.M.M.-urile care au sediul social în mediul rural, contribuindu-se astfel la păstrarea decalajului dintre zonele dezvoltate din punct de vedere economic (urbane) și cele slab dezvoltate (mediul rural).

c) Criteriul *Numărul de locuri de muncă create la momentul decontului* permite accesul la fondurile nerambursabile pentru I.M.M.-urile care declară un număr mare de locuri de muncă create, fără să fi fost stabilite condițiile exacte pentru acordarea punctajului și fără ca în contractul de finanțare să fie inclusă obligația de a se respecta îndeplinirea acestui criteriu, care a stat la baza atribuirii contractului (în 2012-5 puncte, iar în 2013 între 5-15 puncte). Din verificarea datelor cu privire la numărul de angajați, incluse în situațiile financiare depuse la Ministerul Finanțelor Publice, a rezultat că foarte mulți beneficiari nu au respectat acest criteriu, respectiv nu au creat noi locuri de muncă sau nu le-au păstrat pe cele existente. Rezultă că acest criteriu nu poate fi relevant decât în cazul în care reprezintă și obligație contractuală pentru beneficiar.

d) Criteriul *Întreprinderea a obținut profit din activitatea de exploatare în anul 2012*, introdus în anul 2013, avantajează I.M.M.-urile cu activitate anterioară anului 2013, prin acordarea a 5 puncte, în detrimentul I.M.M.-urilor care nu au avut activitate în anul 2012 și în contradicție cu scopul programului, acela de a facilita accesul tinerilor la finanțare.

e) Criteriul *Solicită credit* a condus la acordarea suplimentară a 5 puncte pentru contractarea unui credit. Acest lucru a defavorizat întreprinderile care au deținut fondurile necesare pentru a finanța implementarea proiectului, fără a mai apela la un credit bancar. Finanțarea proiectului s-a făcut prin CEC Bank, un intermediar între O.T.I.M.M.C și societatea care solicita finanțarea. Conform răspunsurilor primite la chestionarele transmise beneficiarilor de alocație financiară nerambursabilă, activitatea de creditare a fost considerată de I.M.M.-uri ca fiind nesatisfăcătoare și a fost criticată dur, astfel că criteriul s-a dovedit a fi și restrictiv. Formularele cerute de către bancă în vederea eliberării sumelor solicitate prin cererea de rambursare depășeau condițiile impuse prin *Ghidul solicitantului* și au îngreunat și întârziat procedura de acordare a alocației financiare nerambursabile.

f) În anul 2013, punctajul acordat criteriului *Număr de locuri de muncă create la momentul decontului*, a fost majorat de la 5 la 15 puncte. Însă, lipsa monitorizării periodice a acestui indicator a creat posibilitatea înființării temporare a unor locuri de muncă, în vederea obținerii punctajului la evaluare, fără ca I.M.M.-urile să fie sancționate în vreun fel în cazul desființării ulterioare a acestora.

g) Criteriul *Întreprinderea are cel puțin 1(2) angajat(i) la momentul înscrierii online* dezavantajează I.M.M.-urile nou înființate și care nu au avut timpul necesar și/sau fondurile care să le permită angajarea de personal. Astfel, s-a constatat că punctajul acordat generează discriminare între întreprinderile nou înființate și cele cu activitate anterioară.

h) Criteriile *Piața actuală*, *Piața și promovarea noului produs/serviciu* și *Strategia de comercializare* evaluate în anul 2011 și 2012, nu au fost concludente întrucât acordarea punctajului pentru aceste criterii se bazează pe studiile de marketing ale potențialilor beneficiari. Aceste criterii de evaluare au reprezentat circa 35,71% din totalul punctajului acordat, ceea ce a însemnat foarte mult. Renunțarea la aceste criterii în anul 2013 a fost o măsură corectă în contextul pur teoretic și dificil de demonstrat de către un I.M.M..

Modelul planului de afaceri aprobat de D.I.M.M.M.A.T. este foarte laborios și cuprinde termeni, indicatori și analize care împiedică înscrierea proiectelor I.M.M.-urilor prin forțe proprii și obligă beneficiarii să apeleze la firmele de consultanță, care dețin personal specializat economic și tehnic, în vederea efectuării de analize economice, planuri de afaceri, cash-flow, etc., cu costuri semnificative, ce nu se reflectă ulterior în dezvoltarea activității I.M.M.-urilor.

5.4.1.2 Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață

În cadrul *Programului de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață*, procedura de implementare a suferit mai multe modificări, ceea ce a condus la lipsa unor rezultate pozitive.

Astfel, în anii 2011-2012, înscrierea în program și solicitarea acordului de principiu pentru finanțare s-au făcut on-line pe site-ul www.aippimm.ro, conform procedurii operaționale de înregistrare a datelor în Registrul Unic Electronic, prin completarea și transmiterea on-line a formularului de preselecție. În anul 2013, înscrierea în program, solicitarea acordului de principiu și accesul la program s-a făcut în mod direct prin completarea on-line a planului de investiții.

Din analiza Grilei de evaluare a Planului de investiții, s-au remarcat și criterii nerelevante, inutile și care au condus la discriminare între aplicanți, astfel:

a) Criteriul istoric „*Întreprinderea a obținut profit din activitatea de exploatare în anul 2012*”, introdus în anul 2013, avantajează I.M.M.-urile cu activitate anterioară, prin acordarea de 10 puncte, în detrimentul I.M.M.-urilor care nu au avut activitate în anul 2012;

b) Criteriul “*Desfășoară efectiv activitate autorizată pe codul CAEN pe care accesează*”, pentru care se pot acorda un număr de 5 până la 15 puncte, în funcție de vechimea în activitatea autorizată (3-6 luni, 6-12 luni sau mai mare de 12 de luni) conduce la obținerea unui punctaj suplimentar de I.M.M.-urile înființate în trecut față de I.M.M.-urile nou înființate sau care desfășoară de curând activitate pe codul CAEN pe care solicită finanțare nerambursabilă;

c) Criteriul “*Management, resurse umane*”: entitatea are cel puțin un „*Nr. de angajați la 31.12. al anului anterior aplicării*” conduce la obținerea unui punctaj suplimentar de către I.M.M.-urile înființate în trecut față de I.M.M.-urile care încep o nouă activitate și care nu au salariați în momentul întocmirii documentației pentru obținerea finanțării.

5.4.1.3 Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri

Procedura de implementare a *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri*, prevăzută în H.G. 96/2011 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 6/2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, include criteriile de evaluare a planului de afaceri, din care o parte au permis acordarea de punctaje superioare în procesul de evaluare pentru afaceri care presupun accesarea de credite bancare. În consecință, a fost aprobată finanțarea unor proiecte care au ca și componentă de cofinanțare creditul bancar, ceea ce a condus ulterior la eșecul multora din acestea, întrucât microîntreprinderile nu au obținut cofinanțarea de la bănci.

Aceste constatări sunt susținute și de răspunsurile primite la *Chestionarul* transmis beneficiarilor celor trei programe exemplificate mai sus, care au menționat criteriile de selecție restrictive pentru obținerea punctajului necesar calificării, specificând necesitatea apelării la serviciile unor firme de consultanță pentru întocmirea documentației necesare accesului la finanțare.

Concluzia auditului a fost aceea că procedurile parcurse pentru accesarea și implementarea programelor sunt parțial greoaie, fiind necesară revizuirea lor, în sensul îmbunătățirii acestora. Criteriile de selecție și punctajul acordat acestora nu sunt în totalitate concludente și nu conduc la o selecție obiectivă a I.M.M.-urilor. Acestea nu încurajează suficient accesul la finanțare pentru toate firmele care s-ar putea implica în activități de producție cu impact pe termen lung, cât și al I.M.M.-urilor nou înființate pentru acest tip de activitate. Efectele aplicării unor criterii neconcludente sau restrictive în cadrul procedurilor de implementare au condus la:

- ➡ restricționarea accesului la finanțare a I.M.M.-urilor;

- ➡ necesitatea apelării de către I.M.M.-uri la societăți de consultanță, ca urmare a gradului sporit de dificultate în întocmirea documentațiilor necesare pentru accesarea finanțării;
- ➡ scăderea rezultatelor programelor prin acordarea de finanțări către I.M.M.-uri care nu au fost selectate în funcție de criterii relevante și nu și-au îmbunătățit performanțele financiare ulterior finanțării;
- ➡ neimplementarea unor proiecte ca urmare a neobținerii creditului bancar pentru cofinanțarea acestora;
- ➡ neîncurajarea accesului la finanțare pentru I.M.M.-urile care s-ar putea implica în activități de producție cu impact pe termen lung, cât și al celor nou înființate pentru acest tip de activitate.

5.4.2 Deși numărul solicitărilor de finanțare ale I.M.M.-urilor (proiecte depuse) a fost foarte mare, în cadrul Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START, Programului pentru comercializarea serviciilor și produselor de piață și Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, numărul proiectelor finanțate efectiv a fost foarte redus, respectiv 31,5% din numărul proiectele depuse de solicitanți și a fost acordat doar la 7% din I.M.M.-urile care ar fi dorit să participe la aceste programe.

Din analiza numărului I.M.M.-urilor care au accesat principalele 3 programe (din punct de vedere al numărului proiectelor finanțate), din totalul celor 7 programe derulate în cadrul D.I.M.M.M.A.T., în perioada 2011-2013, s-a constatat faptul că acestea reprezintă o pondere redusă din totalul celor care au solicitat finanțare nerambursabilă.

5.4.2.1 Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare - START

Din tabelul următor se poate observa că, din numărul total de 2.266 I.M.M.-uri înscrise online în program, doar 1.426, reprezentând 62,93% din total, au reușit să-și depună dosarele pentru solicitarea finanțării nerambursabile. Această situație se poate interpreta prin faptul că I.M.M.-urile doresc să obțină finanțare, dar accesul este parțial restrictiv, iar termenul de depunere al dosarelor este scurt, așa cum a rezultat de altfel și din răspunsurile formulate de beneficiari la chestionarul transmis de către echipa de audit.

	Nr. înscriși	Nr. dosare depuse	Nr dosare evaluate	Nr. contracte semnate	Nr. I.M.M. finanțate
Total	2.266	1.426	1.011	503	460
2011	416	298	298	108	106
2012	522	336	336	210	191
2013	1.328	792	377	185	163
% ²	100	62,93	44,62	22,20	20,30
% ³			70,90	35,27	32,26
% ⁴				49,75	45,50

Din numărul total de 1.426 dosare depuse pentru accesare la Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la

² - Ponderea indicatorilor de pe coloană în total nr. înscriși.

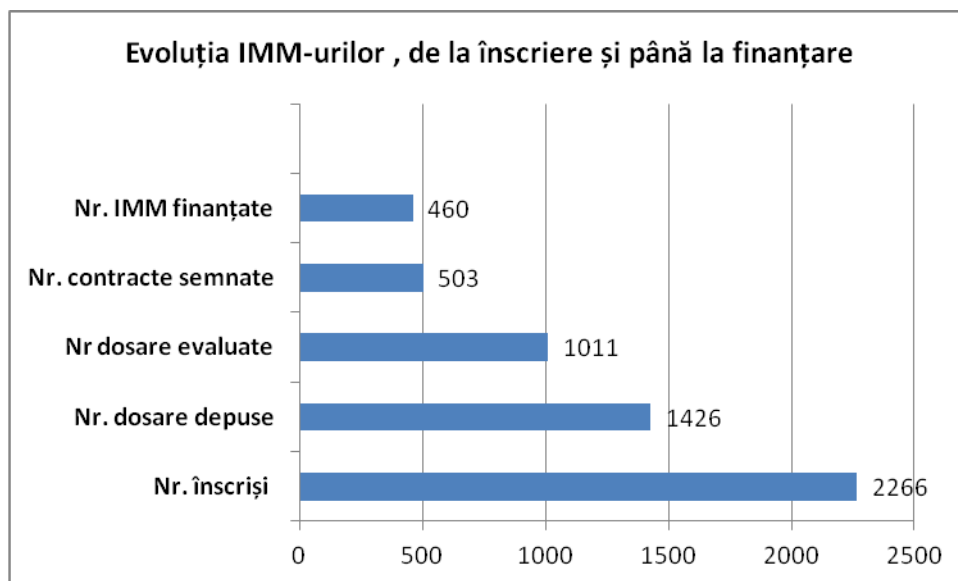
³ - Ponderea indicatorilor de pe coloană în total nr. dosare depuse spre finanțare.

⁴ - Ponderea indicatorilor de pe coloană în total nr. dosare evaluate

finanțare - START, doar 70,90% dintre acestea au fost acceptate de principiu la evaluare, iar pentru restul de 29,10% documentația depusă a fost incompletă.

Datorită unor criterii de selecție restrictive (care au creat probleme în ceea ce privește obținerea punctajului necesar calificării) și a obținerii cu greutate a cofinanțării de la instituția bancară, doar jumătate dintre cei evaluați și acceptați de principiu, au ajuns să semneze contractele de finanțare (503) și mai puțin de jumătate au fost finanțați, respectiv 460 de I.M.M.-uri (o parte dintre I.M.M.-uri au renunțat la implementarea proiectului).

Reprezentarea grafică a I.M.M.-urilor finanțate, raportate la numărul celor înscrise în *Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare - START* se prezintă astfel :

Astfel, doar 460 de I.M.M.-uri au primit finanțare, ceea ce reprezintă 32,6% din totalul de 1.426 proiecte depuse în perioada 2011-2013 în cadrul *Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare - START*, respectiv 20,3% din numărul de 2.266 de I.M.M.-uri înscrise la finanțare.

5.4.2.2 Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață

Anul aplicării la program	Nr. înscriși	Nr. dosare depuse	Nr. dosare evaluate - acceptate de principiu	Ponderea dosarelor evaluate în totalul numărului de înscriși in program(%)	Nr. contracte semnate	Nr. I.M.M. finanțate	Ponderea I.M.M. finanțate, în totalul dosarelor evaluate(%)
2011	1.851	686	684	37	73	73	10
2012	1.295	659	659	51	187	176	27
2013	1.268	608	269	21	211	211	78
Total	4.414	1,953	1,612	37	471	460	28

În perioada auditată, numărul de agenți economici înscriși în program a fost de 4.414, din care au depus dosarele doar un număr de 1.953 de agenți economici, adică 44% din total, ceea ce conduce la concluzia că, deși intenția și dorința de finanțare (necesitatea) au existat, procedura de constituire a dosarelor a fost destul de greoaie sau timpul alocat acesteia a fost extrem de scurt. Acest lucru a fost confirmat și de răspunsurile primite la chestionarul transmis beneficiarilor programului. De asemenea, ponderea beneficiarilor programului

efectiv plătiți în totalul aplicanților care au fost evaluați, a fost destul de scăzută, media în cei trei ani fiind de 28%.

Astfel, doar 460 de I.M.M.-uri au primit finanțare în cadrul *Programului de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață*, ceea ce reprezintă 23,45% din totalul de 1.953 proiecte depuse în perioada 2011-2013.

5.4.2.3 Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri.

Anul aplicării la program	Nr înscriși	Nr. dosare depuse	Nr. dosare evaluate - acceptate de principiu	Nr. contracte semnate	Nr. I.M.M finanțate
2011	11887	1256	715	410	370
2012	7180	1332	777	735	576
2013	6915	1330	560	539	436
Total	25.982	3918	2052	1684	1382

Din situația de mai sus reiese faptul că, în perioada 2011 – 2013, s-au înscris **25.982 de I.M.M.-uri** pentru a accesa finanțarea nerambursabilă, ceea ce demonstrează interesul major al tinerilor (antreprenorii eligibili ai programului) pentru începerea unei afaceri. Dintre acestea, doar 3.918, respectiv 15%, au depus proiecte de finanțare la D.I.M.M.M.A.T. Astfel, se poate aprecia că I.M.M.-urile doresc să obțină finanțare, dar accesul este restrictiv, așa cum a rezultat și din răspunsurile primite la chestionarul transmis beneficiarilor programului de către echipa de audit.

Din numărul total de 3.918 dosare depuse, doar 2.052 dintre acestea, respectiv 52,37%, au fost acceptate de principiu la finanțare în urma evaluării, iar restul de 47,63% nu au mai participat la evaluare datorită documentației care a fost incompletă sau datorită neacordării creditului bancar de către instituția bancară.

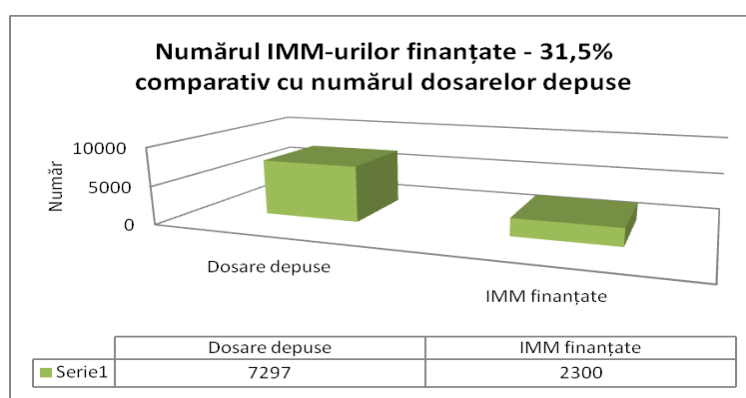
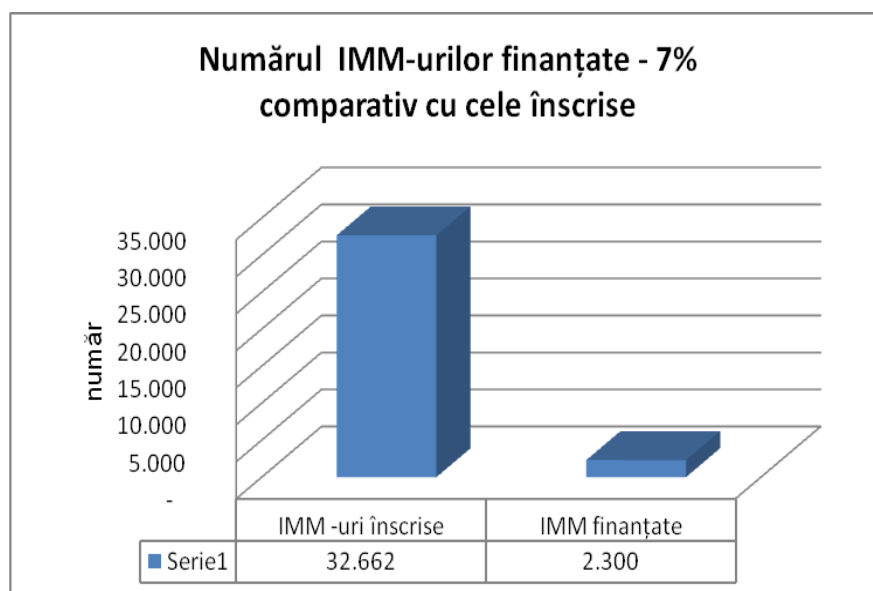
Din numărul de 2.052 aplicanți evaluați și acceptați de principiu, s-au încheiat contracte de finanțare pentru 1.684 de proiecte, respectiv 82%, iar o parte dintre I.M.M.-uri au renunțat sau nu au fost încheiate contractele cu acestea până la sfârșitul anului.

Astfel, doar 1.382 I.M.M.-uri au primit finanțare în cadrul *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri*, ceea ce reprezintă 35,27% din totalul de 3.918 proiecte depuse în perioada 2011-2013.

Cauzele finanțării unui număr redus din I.M.M.-urile care au depus proiecte în perioada 2011-2013 sunt:

- ✓ dificultatea întocmirii documentațiilor solicitate de finanțator (D.I.M.M.M.A.T.) raportat la experiența redusă a beneficiarilor (programele START și pentru tineri) în întocmirea unor astfel de proiecte;
- ✓ criteriile de evaluare sunt parțial restrictive;
- ✓ bugetul alocat programelor a fost insuficient (*Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare - START și Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață*);
- ✓ perioada scurtă de timp pentru implementarea programului de comercializare a produselor de piață a condus la renunțarea de către o parte din I.M.M.-uri la contractele de finanțare.

Concluzia auditului este aceea că, din perspectiva nevoilor de dezvoltare și de finanțare ale întreprinderilor mici și mijlocii, numărul celor care ar dori să dezvolte o afacere (32.662) a fost substanțial diminuat în momentul depunerii dosarelor, respectiv 7.297 de I.M.M.-uri, reprezentând 22% din cei înscriși, iar numărul I.M.M.-urilor finanțate (2.302) reprezintă 31,5% din numărul celor care au depus dosare. Astfel, doar 7% din I.M.M.-urile care ar fi dorit să participe la aceste programe au obținut finanțare, respectiv 2.302 I.M.M.-uri. Se impune, așadar, reanalizarea programelor de finanțare și adaptarea lor la nevoile reale de dezvoltare a I.M.M.-urilor în sensul creșterii accesului I.M.M.-urilor la finanțare.

5.4.3 Contractele de finanțare încheiate cu beneficiarii de finanțare nerambursabilă nu au asigurat utilizarea fondurilor publice cu respectarea principiilor eficienței și eficacității, datorită neinclunderii în acestea de clauze contractuale corespunzătoare, deși ordonatorul de credite avea obligația de a se asigura de respectarea bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice, conform Legii 500/2002 privind finanțele publice.

Referitor la obligația ordonatorilor de credite de a respecta prevederile art. 22 alin.2 lit.c) din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, privind utilizarea fondurilor publice cu respectarea principiilor bunei gestiuni financiare, urmare analizei contractelor de finanțare încheiate între entitate și I.M.M.-urile beneficiare de fonduri, în cadrul celor 7 programe derulate în perioada 2011-2013, s-a constatat faptul că în contractele de finanțare au fost introduse clauze privind obligația I.M.M.-urilor de a respecta principiului economicității în utilizarea fondurilor publice primite. În acest sens, în contractele de finanțare s-a prevăzut în sarcina beneficiarilor obligația de a achiziționa bunurile și serviciile eligibile în condiții de

piață, respectiv: ”să întocmească un dosar de achiziție care să cuprindă: cereri de ofertă (minimum trei), ofertele primite (acestea trebuie să cuprindă și datele de identificare ale ofertantului), un proces verbal semnat de reprezentantul legal al întreprinderii prin care să fie justificată alegerea ofertei câștigătoare, contractul/contractele cu furnizorul/furnizorii;”.

Însă, prin contractele de finanțare nu au fost stabiliți indicatori de performanță pentru I.M.M.-uri, acestea fiind doar obligate să transmită entității raportări anuale de progres, o perioadă de 3 ani de la obținerea finanțării, care să cuprindă diverse informații stabilite prin procedurile/ghidurile de finanțare ale fiecărui program.

Cauza acestei constatări a fost necuprinderea în cadrul procedurilor/ghidurilor de implementare a programelor, a unor prevederi cu privire la includerea în cadrul contractelor de finanțare a indicatorilor de performanță specifici fiecărui program.

Concluzia auditului este aceea că necuprinderea în conținutul contractelor de finanțare a unor indicatori de performanță a condus la imposibilitatea evaluării eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice, respectiv a relației cost – beneficiu și a impactului programelor în activitatea I.M.M.-urilor, în perioada 2011-2013, constând în contribuția acestora la dezvoltarea economică a beneficiarilor de finanțare nerambursabilă.

5.4.4 În perioada 2011-2013, au fost aprobate și acordate alocații financiare pentru aceleași I.M.M.-uri în cadrul mai multor programe derulate de D.I.M.M.M.A.T., fapt care a condus la scăderea gradului de eficiență în utilizarea fondurilor publice destinate susținerii și dezvoltării I.M.M.-urilor, prin acordarea de alocații financiare unui număr mai mic de beneficiari.

Din analiza evidenței tehnico-operative a I.M.M.-urilor care au primit alocații financiare nerambursabile în perioada 2011-2013, în cadrul tuturor programelor naționale derulate la D.I.M.M.M.A.T., s-a constatat faptul că au existat cazuri în care o întreprindere a primit finanțare în cadrul a 2 sau mai multor programe.

Astfel, deși toate alocațiile financiare nerambursabile acordate în cadrul programelor derulate de D.I.M.M.M.A.T. reprezintă ajutoare de minimis, procedurile/ghidurile de implementare a programelor au dat posibilitatea I.M.M.-urilor să depună proiecte în cadrul mai multor programe, obținând finanțare fie în cadrul a 2 programe, în același an sau în ani diferiți, fie în cadrul aceluiași program, dar în ani diferiți.

Pentru exemplificare prezentăm, în continuare situația I.M.M.-urilor care au primit finanțare în cadrul mai multor programe:

Nr crt	Denumire beneficiar	Sediul	Anul primirii finanțării	Programul în cadrul căruia a primit finanțarea	Suma primită - lei-	Anul primirii finanțării	Programul în cadrul căruia a primit finanțarea	Suma primită - lei-	Suma totală primită -lei-
1	SC Younique Advisers SRL	București	2011	Piața	100.000	2012	Piața	100.000	200.000
	SC Younique Advisers SRL	București				2012	Artizanat	15.400	15.400
2	SC Atex Solutions SRL-D	Cluj	2011	Start	100.000	2012	Piața	100.000	200.000
3	SC Wycha Diva SRL	București	2011	Start	99.999	2012	Piața	100.000	199.999
4	SC Ancasta Services SRL	București	2011	Start	99.996	2012	Piața	100.000	199.996
5	SC Yamenka Donna SRL	București	2011	Start	99.985	2012	Piața	100.000	199.985
6	SC Mona Profesional Consulting SRL	Cluj	2011	Start	99.501	2012	Piața	100.000	199.501
7	SC Galera Pami SRL	Cluj	2011	Start	99.990	2011	Piața	94.000	193.990
8	SC Luizdelex Serv S.R.L.	Brăila	2011	Start	93.668	2012	Piața	100.000	193.668
9	SC Crush Lexy SRL-D	Satu Mare	2011	Start	100.000	2011	Tineri	42.568	142.568
10	SC Sokolak SRL-D	Cluj	2013	Tineri	42.568	2013	Start	100.000	142.568

11	SC Ania Events SRLD	Cluj	2013	Tineri	42.568	2013	Start	99.995	142.563
12	SC Red Tree SRL-D	Cluj	2013	Tineri	42.568	2013	Start	99.949	142.517
13	SC Vipero Mob SRLD	Cluj	2013	Tineri	42.500	2013	Start	99.936	142.436
14	SC Poienita Invest SRL-D	Cluj	2011	Start	99.957	2011	Tineri	42.426	142.383
15	SC Al Intelligent Data SRL-D	Constanta	2011	Start	99.701	2011	Tineri	42.500	142.201
16	SC Carrot Cake SRLD	Timiș	2013	Tineri	42.568	2013	Start	99.400	141.968
17	SC Dinconstruct Metprofil SRL-D	Prahova	2012	Piața	100.000	2011	Tineri	41.797	141.797
18	SC Aeon Alpha SRL-D	Constanta	2011	Start	99.960	2011	Tineri	41.511	141.471
19	SC Autovff SRL-D	Galați	2012	Piața	100.000	2011	Tineri	41.303	141.303
20	SC Studio Mircea SRL-D	Dolj	2013	Tineri	42.500	2013	Start	98.112	140.612
21	SC Hobby Plant SRLD	Cluj	2011	Start	98.602	2011	Tineri	42.000	140.602
22	SC Vfv Power SRL-D	Cluj	2011	Start	98.047	2011	Tineri	41.997	140.043
23	SC Cafe Mtr SRL- D	Cluj	2011	Start	100.000	2011	Tineri	40.018	140.018
24	SC Arhiliberal Design SRL	Iași	2012	Piața	100.000	2011	Artizanat	39.130	139.130
25	SC Adg –Fruit SRL	Timișoara	2012	Piața	99.000	2011	Artizanat	39.960	138.960
26	SC Bt Unimed SRL-D	Iași	2011	Start	98.449	2011	Tineri	40.288	138.737
27	SC Gant Market Consult SRL	Brăila	2013	Femei antrepr.	36.290	2013	Start	99.929	136.219
28	SC Autobit SRL-D	Mureș	2012	Piața	94.000	2011	Tineri	42.170	136.170
29	SC Distinct Proiect SRL-D	Cluj	2013	Tineri	36.080	2013	Start	100.000	136.080
30	SC Amneslan SRL-D	Dolj	2013	Tineri	31.820	2013	Start	99.904	131.724
31	SC Folk Design SRLD	Cluj	2013	Tineri	42.500	2013	Start	88.800	131.300
32	SC Eva Decor Textil SRL	Caras Severin	2012	Piața	90.000	2011	Artizanat	39.470	129.470
33	SC Desing Jbr SRL	Caras Severin	2011	Start	100.000	2012	Artizanat	20.000	120.000
34	SC Tipique SRL	București	2012	Piața	100.000	2012	Artizanat	19.980	119.980
35	SC Ever Shape SRL	Iași	2012	Piața	100.000	2012	Artizanat	19.950	119.950
36	SC Automecanica C&S SRL	Turda	2012	Piața	96.000	2012	Artizanat	19.982	115.982
37	SC Emafil Services SRL-D	Prahova	2013	Tineri	31.330	2013	Start	83.628	114.958
38	SC Fidifix SRL-D	Cluj	2013	Tineri	42.500	2013	Start	62.550	105.050
39	SC Artpress SRL	Timișoara	2013	Piața	79.290	2013	Artizanat	19.800	99.090
40	SC Z.H. Dent SRL-D	Brașov	2013	Femei antrepr.	41.079	2013	Tineri	42.421	83.500
41	SC Vista Proiect SRLD	Ialomița	2012	Piața	25.000	2011	Tineri	41.815	66.815
42	SC Chalet Concept SRL-D	Baia Mare	2012	Artizanat	20.000	2011	Tineri	42.412	62.412
43	SC Art.Mo.-Sas SRL	Sighetul Marmăției	2011	Artizanat	39.960	2012	Artizanat	16.980	56.940
44	SC Bidrom Plast SRL-D	Arad	2012	Artizanat	20.000	2011	Tineri	26.508	46.508

Acordarea de alocații financiare nerambursabile, de două sau mai multe ori în cadrul unui program sau, în cadrul unor programe diferite, pentru același întreprinzător, în condițiile unor bugete anuale limitate, a fost una din cauzele care au condus la sprijinirea unui număr redus de I.M.M.-uri (31,5% din numărul de dosare depuse) și la respingerea, din cauza lipsei de fonduri, a unui număr însemnat de proiecte.

Cauza constatării este necuprinderea în procedurile/ghidurile de implementare a programelor, derulate la nivelul D.I.M.M.M.A.T., a unor criterii de eligibilitate cu privire la limitarea accesului la finanțare a I.M.M.-urilor care au mai beneficiat anterior de finanțări prin intermediul programelor derulate de entitatea auditată. Totodată se poate aprecia drept cauză și numărul de personal redus din cadrul oficiilor teritoriale ale D.I.M.M.M.A.T., care nu a identificat în timp real I.M.M.-urile care au obținut finanțare în cadrul mai multor

programe, astfel încât să poată fi adaptate procedurile de implementare anuale ale programelor.

Concluzia auditului este aceea că, prin neacordarea de către D.I.M.M.M.A.T. de alocații financiare nerambursabile unui număr cât mai mare de I.M.M.-uri, s-a evidențiat un grad de eficiență redus în utilizarea fondurilor publice destinate susținerii și dezvoltării I.M.M.-urilor, neurmărindu-se maximizarea rezultatelor în urma implementării programelor.

5.4.5 Programele de susținere și dezvoltare a activităților I.M.M.-urilor, derulate în perioada 2011-2013, nu au asigurat condițiile necesare unei dezvoltări economice a I.M.M.-urilor echilibrate din punct de vedere teritorial, deoarece au fost finanțate cu precădere I.M.M.-uri din regiunile Nord-Vest și București-Ilfov, în detrimentul altor zone (regiunea Nord-Est și Sud-Est).

Deși în cadrul celor 2 programe de guvernare aferente perioadei 2009-2012 (aprobat prin Hotărârea Plenului Parlamentului 39/2009), respectiv perioadei 2013-2016 (aprobat prin Hotărârea Plenului Parlamentului 45/2012), au fost stabilite măsuri pentru reluarea creșterii economice, astfel:

✚ În cadrul programului de guvernare din perioada 2009-2012, la cap. 2 punctul I.21 se prevede: *”regândirea regiunilor economice de dezvoltare pentru a promova dezvoltarea durabilă și reducerea decalajelor între dezvoltarea marilor și micilor orașe, precum și între zonele rurale și cele urbane dezvoltate”;*

✚ În cadrul programului de guvernare din perioada 2013-2016, la cap. Dezvoltare și administrație se prevede: *”Elaborarea unui plan strategic de dezvoltare pentru:*

- reducerea decalajelor de dezvoltare în scopul atingerii mediei europene pentru toate regiunile de dezvoltare;

- recuperarea accelerată a întârzierilor în domeniul economic și social a zonelor mai puțin dezvoltate, ca urmare a unor condiții istorice, geografice, economice, sociale, politice și preîntâmpinarea producerii de noi dezechilibre”;

din analiza distribuției teritoriale naționale atât a numărului de I.M.M.-uri, cât și a finanțărilor alocate acestora prin intermediul programelor derulate la nivelul D.I.M.M.M.A.T. s-a constatat faptul că un număr ridicat de I.M.M.-uri care au primit alocații financiare nerambursabile de la bugetul de stat sunt concentrate într-un număr redus de județe, în timp ce într-un număr important de județe numărul I.M.M.-urilor care au primit finanțare a fost foarte mic.

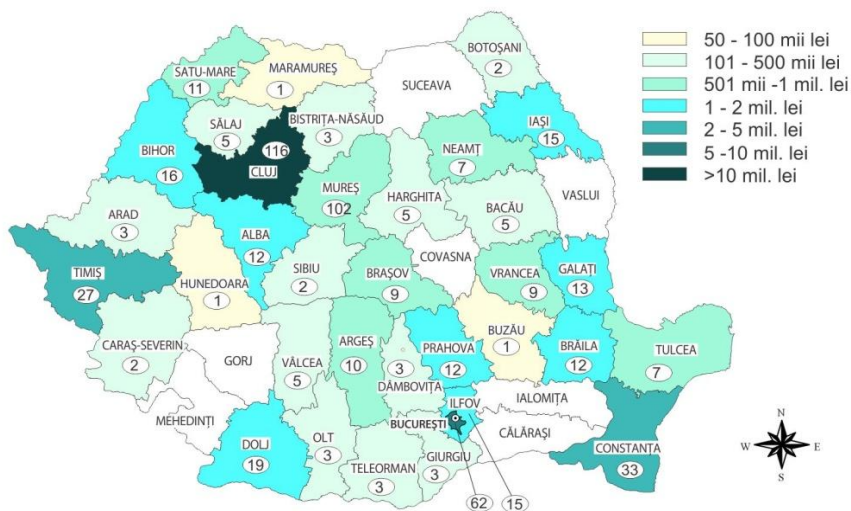
Distribuția teritorială a I.M.M.-urilor finanțate prin intermediul principalelor 3 programe (din punct de vedere al numărului și valorii proiectelor finanțate) din totalul celor 7 derulate în cadrul D.I.M.M.M.A.T., în perioada 2011-2013, este următoarea:

5.4.5.1. Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare - START

În teritoriu se înregistrează o diferențiere puternică între zonele geografice din punct de vedere al numărului de I.M.M.-uri finanțate și al valorii totale a alocațiilor financiare nerambursabile acordate acestora. Din cele 460 de I.M.M.-uri finanțate, județul Cluj deține numărul cel mai mare de contracte încheiate (116, respectiv 25,2%), urmat de Municipiul București (62, respectiv 13,5%) și județul Constanța (33, respectiv 7,2%). Pe ultimele locuri se plasează județele Maramureș, Buzău și Hunedoara având doar câte un contract de finanțare încheiat, iar județele Mehedinți, Gorj, Ialomița, Călărași, Covasna, Vaslui și Suceava, nu au nici măcar un contract încheiat. Din punct de vedere al valorii totale a finanțărilor acordate pe județe, din valoarea totală a finanțărilor acordate în cadrul acestui program în perioada 2011-2013, în sumă de 41.288 mii lei, cel mai mult au primit I.M.M.-urile din județul Cluj (10.633

mii lei, respectiv 25,8%), Municipiul București (5.604 mii lei, respectiv 13,6%), județul Constanța (3.102 mii lei, respectiv 7,5%) și județul Timiș (2.169 mii lei, respectiv 5,3%).

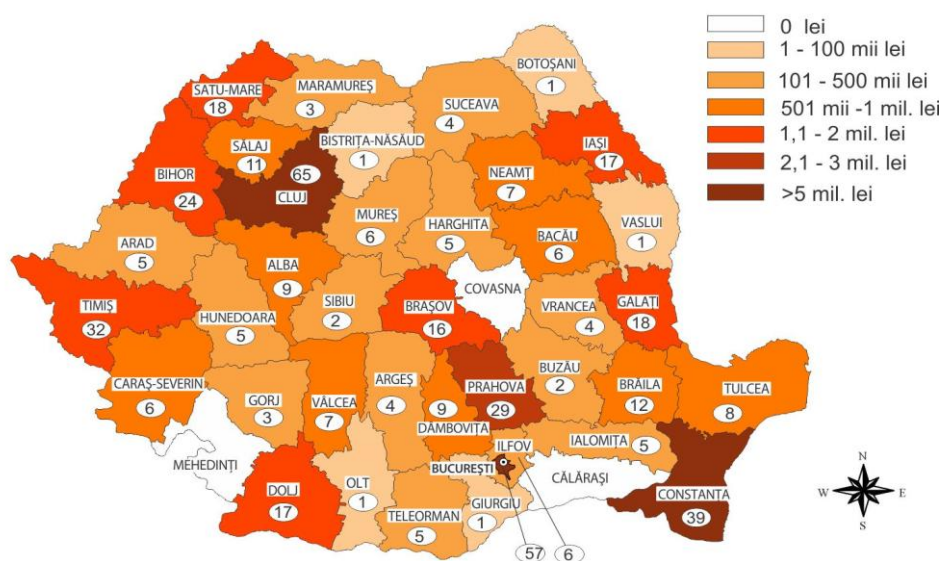
PROGRAMUL START 2011-2013
Numărul contractelor de finanțare încheiate și plățile totale, pe județe

5.4.5.2 Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață

Din cele 460 de I.M.M.-uri finanțate, în județul Cluj numărul contractelor finanțate este cel mai mare (65 I.M.M.-uri, respectiv 14,1%), urmat de Municipiul București (57 I.M.M.-uri, respectiv 12,4%) și județul Constanța (39 I.M.M.-uri, respectiv 8,5%). Pe ultimele locuri se plasează județele Botoșani, Vaslui, Bistrița Năsăud, Olt, Giurgiu având doar câte un contract de finanțare semnat, iar județele Mehedinți, Călărași, Covasna, nu au nici un contract de finanțare. Din punct de vedere al valorii totale a finanțărilor acordate pe județe, din valoarea totală a finanțărilor acordate în cadrul acestui program în perioada 2011-2013, în sumă de 37.174 mii lei, cel mai mult au primit I.M.M.-urile din județul Cluj (5.484 mii lei, respectiv 14,8%), Municipiul București (4.754 mii lei, respectiv 12,8%) și județul Constanța (3.269 mii lei, respectiv 8,8%).

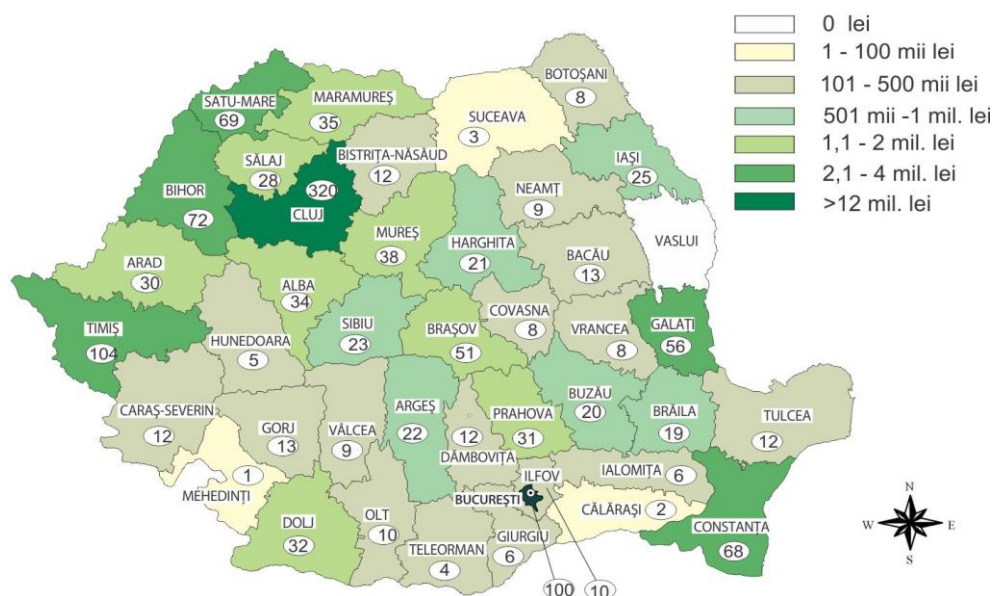
PROGRAMUL COMERȚ 2011-2013
Numărul contractelor de finanțare încheiate și plățile totale, pe județe

5.4.5.3. Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri

Din cele 1.382 de I.M.M.-uri finanțate prin acest program în perioada 2011-2013, în județul Cluj au fost încheiate cel mai mare număr de contracte de finanțare (320, respectiv 23,2%), urmat de județul Timiș (104, respectiv 7,5%) și Municipiul București (100, respectiv 7,2%). Pe ultimele locuri se plasează județele Hunedoara (5, respectiv 0,4%), Teleorman (4, respectiv 0,3%), Suceava (3, respectiv 0,2%), Călărași (2, respectiv 0,1%), Mehedinți (1, respectiv 0,07%), iar județul Vaslui nu are nici măcar un contract de finanțare încheiat. Din punct de vedere al valorii totale a finanțărilor acordate pe județe, din valoarea totală a finanțărilor acordate în cadrul acestui program în perioada 2011-2013, în sumă de 50.220 mii lei, cel mai mult au primit I.M.M.-urile din județul Cluj (12.092 mii lei, respectiv 24,1%), județul Timiș (3.604 mii lei, respectiv 7,2%), Mun. București (3.374 mii lei, respectiv 6,7%).

PROGRAMUL SUSȚINERE ÎNTREPRINZĂTORI TINERI 2011-2013
Numărul contractelor de finanțare încheiate și plățile totale, pe județe

Numărul cel mai mare de contracte semnate s-a înregistrat în localitățile reședință de județ (cu putere economică mai mare), în care au sedii oficiile teritoriale pentru I.M.M. și comerț, în detrimentul județelor învecinate, ceea ce poate conduce la concluzia că programele descrise mai sus nu s-au bucurat de o promovare corespunzătoare pe întreg teritoriul arondat oficiilor, motivată de insuficiența resurselor umane și a infrastructurii tehnice.

Una din cauzele care au determinat concentrarea finanțării în județele cu putere economică mai mare este reprezentată de faptul că bugetul fiecărui program nu a fost repartizat la nivelul regiunilor de dezvoltare în funcție de nevoia reală a I.M.M.-urilor din fiecare zonă teritorială. Aprobarea alocațiilor financiare nerambursabile s-a realizat astfel:

- în mod centralizat, în funcție de punctajul obținut în urma evaluării proiectelor depuse de I.M.M.-uri de către comisiile numite în acest sens, din cadrul oficiilor teritoriale, în cazul *Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START* și al *Programului de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață*;

- în mod centralizat, în funcție de ordinea depunerii on-line a proiectelor de către I.M.M.-uri, în urma verificării coerenței planului de afaceri de către comisii numite în acest sens, din cadrul oficiilor teritoriale, în cazul *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri*.

De asemenea, o altă cauză ar putea fi și lipsa de interes a personalului existent de la oficiile teritoriale alimentată de neatractivitatea sistemului de salarizare și promovare, dar în același timp și interesul redus al I.M.M.-urilor din județele unde numărul proiectelor finanțate este foarte redus, uneori datorat tocmai mediului economic și condițiilor de piață descurajatoare în care activează acestea.

Concluzia auditului este aceea că, deși entitatea auditată deține structuri teritoriale care au capacitate administrativă în ceea ce privește derularea programelor naționale, totuși repartizarea alocațiilor de la bugetul de stat pentru sprijinirea dezvoltării I.M.M.-urilor s-a realizat, în perioada 2011-2013, în mod disproporționat din punct de vedere teritorial, ceea ce nu a condus la recuperarea întârzierilor în domeniul economic și social a zonelor mai puțin dezvoltate, ci la amplificarea decalajelor de dezvoltare deja existente între regiuni, contrar obiectivelor incluse în programele naționale de guvernare corespunzătoare perioadei analizate.

5.4.6 Programele de susținere și dezvoltare a activităților I.M.M.-urilor, derulate în perioada 2011-2013, nu au asigurat condițiile necesare dezvoltării echilibrate a sectoarelor de activitate ale economiei, deoarece au fost finanțate cu precădere I.M.M.-uri din sectoarele comerț și servicii, în detrimentul celor din sectoarele industrie și construcții.

Auditul a constatat faptul că majoritatea alocațiilor financiare nerambursabile au fost acordate unor I.M.M.-uri **din sectoarele comerț și servicii**.

În cadrul celor 2 programe de guvernare aferente perioadei 2009-2012 (aprobat prin Hotărârea Plenului Parlamentului 39/2009), respectiv perioadei 2013-2016 (aprobat prin Hotărârea Plenului Parlamentului 45/2012), au fost stabilite măsuri pentru stimularea creșterii economice la nivelul tuturor sectoarelor de activitate, astfel:

- ✚ În cadrul programului de guvernare din perioada 2009-2012, s-a prevăzut ca obiective de guvernare la capitolul 11 *”Stimularea capacității firmelor de a crea, adăuga, capta și reține valoare în lanțul național productiv, bazată pe procese, produse și servicii”*;

- ✚ În cadrul programului de guvernare din perioada 2013-2016, se prevede drept obiectiv în cadrul capitolului *Stimularea sectorului privat și crearea de locuri de muncă*:

”Susținerea dezvoltării și diversificării activităților economice, care să genereze activități multiple și venituri alternative”.

În perioada 2011-2013, distribuția pe sectoare de activitate a I.M.M.-urilor finanțate prin intermediul principalelor 4 programe (din punct de vedere al numărului de beneficiari și al valorii proiectelor finanțate), din totalul celor 7 programe derulate în cadrul D.I.M.M.M.A.T, se prezintă după cum urmează:

5.4.6.1 Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START

În tabelul de mai jos sunt prezentate finanțările alocate pe număr total de beneficiari, din perspectiva sectoarelor de activitate în care au activat acestea, în perioada 2011-2013:

Sector	Nr. I.M.M.	Suma plătită (lei)			
		Total	2011	2012	2013
Industrie	86	7.904.621	1.722.726	243.172	3.748.723
Construcții	31	2.933.714	572.467	953.671	1.407.576
Comerț	68	6.051.413	1.549.572	2.941.141	1.560.700
Servicii	275	24.397.930	5.951.903	10.448.936	7.997.090
Total⁵	460	41.287.677	9.796.668	16.676.920	14.714.089

Din totalul de 460 de I.M.M.-uri finanțate prin programul Start în perioada 2011-2013 (industrie, construcții, comerț și servicii), cele mai multe sunt I.M.M.-uri din sectorul “Servicii” (275, reprezentând 59%), urmate de I.M.M.-uri din sectorul “Industrie” (86, reprezentând 19%) și de cele din sectorul “Comerț” (68, reprezentând 15%). Din punct de vedere al valorii totale a alocațiilor financiare nerambursabile acordate pe sectoare de activitate ponderile sunt aceleași.

5.4.6.2 Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață

În tabelul de mai jos sunt prezentate finanțările alocate pe număr total de beneficiari, din perspectiva sectoarelor de activitate în care au activat acestea, în perioada 2011-2013:

Sector	Nr. I.M.M.	Suma plătită (mii lei)			
		Total	2013	2012	2011
Industrie	19	1.371,08	1.371,08	-	-
Construcții	2	144,25	144,25	-	-
Comerț	205	16.938,07	6.037,92	9.553,20	1.346,95
Servicii	234	18.720,96	7.167,49	6.129,37	5.424,11
Total	460	37.174,36	14.720,74	15.682,56	6.771,06

Din totalul I.M.M.-urilor finanțate prin programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață, cele mai multe sunt I.M.M.-uri din sectorul “Servicii” (234, reprezentând 51%), urmate de cele din sectorul

⁵ Notă:

Industrie - diviziuni CAEN Rev.2 -05 la 39;

Construcții – diviziunea CAEN Rev.2 – 41 la 43;

Comerț – diviziuni CAEN Rev.2 – 45 la 47;

Servicii de piață – diviziuni CAEN Rev.2 – 49 la 96 (cu excepția diviziunilor 64,65,66,84,94). În diviziunile CAEN Rev.2 - 85(Învățământ) și 86 la 88 (Sănătate și Asistență Socială) sunt incluse numai întreprinderile organizate ca societăți comerciale.

Gruparea I.M.M.-urilor pe sectoare de activitate s-a realizat după activitatea principală a întreprinderii.

”Comerț” (205, reprezentând 44%), apoi de cele din sectorul ”Industrie” (19, reprezentând 4%) și în final de cele din sectorul ”Construcții” (2, reprezentând 1%). Din punct de vedere al valorii totale a alocațiilor financiare nerambursabile acordate pe sectoare de activitate ponderile sunt aproximativ aceleași.

I.M.M.-urile care au primit finanțare activează în cea mai mare parte în sectoarele de servicii și comerț (95%), însă acest aspect constituie o normalitate, întrucât programul se adresează exclusiv I.M.M.-urilor din aceste sectoare. Diferența de 5% este reprezentată de I.M.M.-urile care nu au activitate principală de comerț/servicii de piață, însă au solicitat finanțare nerambursabilă în cadrul acestui program pentru o activitate secundară a acestora.

5.4.6.3 Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri

În tabelul de mai jos sunt prezentate finanțările alocate pe număr total de beneficiari, din perspectiva sectoarelor de activitate în care au activat acestea, în perioada 2011-2013:

Sector	Nr I.M.M.	Suma plătită (lei)			
		Total	2011	2012	2013
Industrie	270	9.645.387	3.665.635	3.752.416	2.227.336
Construcții	71	2.702.451	481.123	1.438.699	782.629
Comerț	354	12.827.615	2.996.145	5.055.380	4.776.090
Servicii	687	25.044.277	5.711.780	10.339.509	8.992.988
Total	1.382	50.219.730	12.854.683	20.586.004	16.779.043

Din totalul I.M.M.-urilor finanțate prin Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, în perioada 2011-2013, cele mai multe sunt I.M.M.-uri din sectorul ”Servicii” (687, reprezentând 50%), urmate de cele din sectorul ”Comerț” (354, reprezentând 26%), apoi de cele din sectorul ”Industrie” (270, reprezentând 19%) și în final de cele din sectorul ”Construcții” (71, reprezentând 5%). Din punct de vedere al valorii totale a alocațiilor financiare nerambursabile acordate pe sectoare de activitate ponderile sunt aproximativ aceleași.

5.4.6.4 Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii

S-a constatat că prin acest program s-a realizat o încurajare și sprijinire a I.M.M.-urilor care desfășoară activități de comerț, în detrimentul celor care desfășoară activități de producție și care realizează valoare adăugată. În tabelul de mai jos sunt prezentate finanțările alocate pe număr total de beneficiari, din perspectiva sectoarelor de activitate în care au activat acestea, în perioada 2011-2013:

Sector	Nr I.M.M.	Suma plătită (lei)			
		Total	2011	2012	2013
Industrie	610	5.367.480	87.720	1.961.140	3.318.610
Construcții	273	220.280	0	818.290	1.384.500
Comerț	1.193	9.816.990	0	3.484.140	6.332.840
Servicii	577	4.216.160	0	1.593.710	2.622.450
Total	2.653	21.603.430	87.720	7.857.290	13.658.420

Se remarcă faptul că din numărul total de 2.653 I.M.M.-uri beneficiare a ajutorului de minimis, în perioada 2011-2013, cele mai multe sunt I.M.M.-uri din sectorul ”Comerț” (1.193, reprezentând 45%), urmate de cele din sectorul ”Industrie” (610, reprezentând 23%), apoi de cele din sectorul ”Servicii” (577, reprezentând 22%) și în final de cele din

sectorul "Construcții" (273, reprezentând 5%). În cadrul sectorului de activitate "Industrie" se remarcă activitățile privind tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea articolelor de voiaj, marochinărie și încălțăminte, prepararea și vopsirea blănurilor, precum și recuperarea materialelor reciclabile sortate.

Cauza alocării de fonduri prin programele finanțate de entitate cu precădere către sectoarele de comerț și servicii de piață este reprezentată de faptul că programele derulate nu au fost proiectate spre susținerea echilibrată a tuturor domeniilor de activitate în care funcționează I.M.M.-urile, iar analiza solicitărilor de finanțare s-a făcut în ordinea depunerii acestora.

Concluzia auditului: finanțările acordate prin programele derulate la nivelul entității în perioada 2011-2013 au susținut dezvoltarea cu precădere a I.M.M.-urilor din zona comerțului și a serviciilor de piață, în detrimentul celor care funcționează în zona de producție, deoarece prin procedurile programelor derulate nu au fost create condițiile necesare dezvoltării echilibrate a tuturor sectoarelor de activitate în care funcționează I.M.M.-urile.

5.4.7 În perioada auditată, la nivelul D.I.M.M.M.A.T. nu au fost dispuse măsuri care să încurajeze și să conducă la dezvoltarea unor activități inovatoare de către I.M.M.-uri, deși conform programelor de guvernare corespunzătoare perioadei 2011-2013 instituțiile statului cu atribuții în domeniul I.M.M.-urilor și sectorului cooperatist aveau această obligație.

În cadrul celor 2 programe de guvernare corespunzătoare perioadei 2011-2013 au fost prevăzute direcții de acțiune pentru "sprijinirea activităților inovative", prin "elaborarea unui cadru normativ specific pentru categoria I.M.M.-urilor care activează în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării ori care inițiază proiecte în acest domeniu", în vederea implementării la nivel național a unuia din obiectivele stabilite prin *Strategia Europa 2020*, lansată în 2010, prin care Uniunea Europeană își propune să sprijine creșterea economică prin investiții mai eficiente în cercetare și inovare.

Întrucât acțiunile din programele de guvernare au fost realizate de către entitate prin programele de sprijinire și dezvoltare a I.M.M.-urilor, în cadrul procedurilor de implementare a 2 dintre programe au fost prevăzute criterii de evaluare în baza cărora se acordă punctaj suplimentar I.M.M.-urilor care desfășoară activități economice inovative:

✚ în cadrul *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri* a fost stabilit drept criteriu de evaluare "**Utilizarea noilor tehnologii și promovarea societății informaționale**", iar,

✚ în cadrul *Programului național multianual pe perioada 2002—2012 de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri*, începând cu anul 2013 a fost stabilit ca și criteriu pentru selecția administratorului de incubator: "**Strategia pentru înființarea/dezvoltarea unui incubator pentru I.M.M. inovative în cadrul unei autorități private relevante la nivel național în domeniul antreprenoriatului**".

Totuși, luarea acestor măsuri nu a condus la realizarea obiectivului estimat (utilizarea de noi tehnologii, promovarea societății informaționale, desfășurarea de activități inovative) întrucât:

→ în ceea ce privește *Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri*, selecția și finanțarea proiectelor depuse de I.M.M.-uri, s-a realizat în funcție de ordinea depunerii acestora la finanțator și nu în funcție de punctajul obținut în baza criteriilor de evaluare; iar,

→ în ceea ce privește *Programul național multianual pe perioada 2002—2012 de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri*, conform răspunsurilor date de directorii Direcției Implementare Programe pentru I.M.M., din cadrul D.I.M.M.M.A.T.:

”La sfârșitul anului 2013 a fost deschis la București un incubator nou destinat înființării și dezvoltării de I.M.M.-uri inovative. O.T.I.M.M.C. Ploiești derulează procedura de achiziție publică pentru selectarea administratorului pentru acest incubator. Astfel, până la sfârșitul anului 2014 nu a fost asigurată funcționarea unui incubator de afaceri inovative.

Cauza neadoptării unor măsuri concrete pentru dezvoltarea unor activități inovative constă atât în faptul că finanțarea I.M.M.-urilor s-a realizat, în cazul unui program, în funcție de ordinea depunerii proiectelor, cât și în faptul că procedurile de implementare în cazul *Programului național multianual pe perioada 2002—2012 de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri* se derulează cu greutate.

Concluzia auditului: în perioada auditată nu au fost luate măsuri pentru implementarea acțiunilor prevăzute în programele naționale de guvernare cu privire la încurajarea și finanțarea I.M.M.-urilor care activează în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării ori care inițiază proiecte în acest domeniu, ceea ce a redus șansele de succes ale I.M.M.-urilor care desfășoară activități inovative, cu influență directă asupra competitivității acestora pe piețele interne și externe.

5.4.8 Nu au fost asigurate condițiile pentru respectarea de către ordonatorul de credite al entității auditate a principiilor bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice, în cadrul a 2 programe derulate la nivelul entității: Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri și Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START, deoarece s-a delegat băncii creditoare dreptul de a încheia cu I.M.M.-urile un singur angajament legal pentru acordarea atât a fondurilor nerambursabile alocate de la bugetul de stat, cât și a creditului solicitat pentru cofinanțarea proiectului, astfel că ordonatorul de credite nu a mai avut niciun drept de a urmări modul în care I.M.M.-urile respectă destinația alocației financiare nerambursabile primite ori a principiilor bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice.

În urma analizei modului de derulare a decontărilor efectuate în cadrul proiectelor acceptate la finanțare prin intermediul a 2 dintre programe (*Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri și Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START*) s-a constatat faptul că între finanțator, respectiv entitatea auditată și beneficiarul finanțării nu a fost încheiat un angajament legal, respectiv un contract de finanțare.

Astfel, în cazul programelor care au prevăzut posibilitatea de cofinanțare a proiectului prin contractarea unui credit bancar, derulate în perioada 2011-2013, angajamentul legal pentru acordarea finanțării nerambursabile a fost substituit de *”Contractul de credit bancar și alocație financiară nerambursabilă”* încheiat doar între instituția bancară care a acordat creditul pentru cofinanțare și I.M.M. –ul beneficiar. Doar în cazul în care cofinanțarea a fost asigurată de I.M.M.-ul beneficiar din resurse proprii, contractele de finanțare au fost încheiate între beneficiar și oficiile teritoriale ale entității auditate, reprezentate de ordonatorul de credite și persoana care a acordat viza de control financiar preventiv.

Entitatea auditată a încheiat convenții de colaborare cu CEC Bank pentru implementarea și derularea celor două programe amintite, precum și cu Banca Comercială Română SA pentru implementarea și derularea *Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START*. În baza acestor convenții de colaborare, entitatea auditată a delegat băncii dreptul de a încheia cu beneficiarii un singur angajament legal pentru acordarea atât a fondurilor nerambursabile alocate de la bugetul de stat, cât și a creditului solicitat pentru cofinanțarea proiectului. De

exemplu, în cadrul *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri* au fost încheiate între CEC Bank și I.M.M.-urile beneficiare un număr de aproximativ 682 contracte de credit și alocație financiară nerambursabilă. În acest fel, ordonatorul de credite nu a mai avut niciun drept de a urmări modul în care I.M.M.-urile respectă destinația alocației financiare nerambursabile primite ori a principiilor bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice.

Cauza pentru care contractele de finanțate au fost încheiate direct de către instituția bancară, fără ca entitatea auditată să asigure respectarea principiilor bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice, a fost motivată de reprezentanții entității auditate prin necesitatea reducerii timpului de încheiere a contractelor cu I.M.M.-urile în vederea accelerării implementării proiectelor finanțate.

Concluzia auditului: prin neîncheierea de contracte de finanțare cu I.M.M.-urile beneficiare, pentru alocațiile financiare nerambursabile acordate în cadrul a 2 programe derulate la nivelul entității (*Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri* și *Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START*) entitatea auditată nu a asigurat verificarea de către persoanele responsabile (ordonatorul principal de credite și persoana care a acordat viza de control financiar preventiv în cadrul entității) a condițiilor referitoare la buna gestiune financiară. În acest fel, entitatea auditată nu a impus beneficiarilor nici respectarea vreunei obligații prevăzută în procedurile/ghidurile de finanțare ale programelor și nici nu a monitorizat îndeplinirea obligațiilor contractuale.

5.5 Din evaluarea decontării finanțărilor, în limitele bugetului aprobat și cu respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice s-au constatat următoarele:

5.5.1 În cadrul *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri* și în *Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START*), derulate în perioada auditată, au fost indisponibilizate resurse financiare în conturi deschise la bănci comerciale, nefiind astfel respectat principiul eficienței în utilizarea fondurilor publice, deși ordonatorul de credite avea obligația respectării bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice, conform *Legii nr.500/2002 privind finanțele publice*.

Din analiza procedurilor de implementare a *Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START* și a *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri*, s-a constatat faptul că entitatea auditată a procedat la derularea acestora prin intermediul a 2 instituții bancare, respectiv CEC Bank, în cazul celor două programe, și Banca Comercială Română în cazul programului START, motivând faptul că în cadrul acestor programe a fost creată posibilitatea obținerii cofinanțării de către beneficiar prin intermediul unui credit bancar.

În perioada 2011-2013, în baza convențiilor de colaborare încheiate cu cele 2 bănci, entitatea auditată a virat integral alocațiile bugetare în conturi bancare de tranzit, la nivelul prevăzut în bugetul de venituri și cheltuieli. Din conturile de tranzit băncile au virat alocațiile financiare nerambursabile în conturile I.M.M.-urilor beneficiare, în perioada de implementare a proiectelor (12 luni calendaristice în cazul programului pentru tineri și 60 de zile în cazul programului START), însă aceste plăți s-au efectuat într-o perioadă de până la 2 ani de la

efectuarea transferului bancar, fiind astfel imobilizate la bănci. Sumele rămase neutilizate în cadrul acestor programe au fost indisponibilizate în conturi bancare, ulterior fiind returnate la bugetul statului.

Pentru exemplificare prezentăm situația alocațiilor bugetare care au fost transferate prin intermediul instituțiilor bancare în cazul celor două programe:

5.5.1.1 Fluxul de trezorerie derulat în cadrul Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START:

Anul virării alocației bugetare la instituțiile bancare	Sume virate în conturi bancare de tranzit	Plăți nete efectuate în anul 2011	Plăți nete efectuate în anul 2012	Plăți nete efectuate în anul 2013	Plăți nete efectuate în anul 2014	Sume returnate la bugetul de stat	Anul returnării alocațiilor bugetare neutilizate
0	1	3	4	5	6	7	8
2011	12.200.000	0	9.016.689	779.978	0	2.403.332	2012- 2013
2012	20.089.794	0	4.091.083	12.685.836	0	3.312.874	2013
2013	18.391.000	0	0	0	14.714.089	3.676.910	2014
Total	51.680.794	0	13.107.772	13.465.815	14.714.089	9.393.116	

5.5.1.2 Fluxul de trezorerie derulat în cadrul Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri:

Anul virării alocației bugetare la instit. bancare	Sume virate în contul bancar de entitate	Plăți nete efectuate în anul 2011	Plăți nete efectuate în anul 2012	Plăți nete efectuate în anul 2013	Plăți nete efectuate în anul 2014	Sume returnate la bugetul de stat	Anul returnării alocațiilor bugetare neutilizate
0	1	3	4	5	6	7	8
2011	21.000.000	6.086.256	6.099.872	668.555		8.145.317	2012-2013
2012	31.000.000		8.938.330	11.434.889	212.784	10.413.996	2013-2014
2013	24.299.008			10.040.442	6.738.600	7.519.965	2014
Total	76.299.008	6.086.256	15.038.202	22.143.886	6.951.384	26.079.278	

Din situațiile de mai sus se desprinde concluzia că entitatea nu a maximizat rezultatele programelor întrucât în perioada auditată a indisponibilizat la instituții bancare o parte din alocațiile bugetare pentru cele 2 programe, care ulterior au fost restituite la bugetul statului, respectiv **20,03%** din fondurile transferate aferente *Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START*, în sumă de 9.393.116,72 lei, și **34,18%** din fondurile transferate aferente *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri*, în sumă de 26.079.278,22 lei.

Cauzele care au condus la indisponibilizarea sumelor sunt următoarele:

- Lansarea și evaluarea anuală a proiectelor de către D.I.M.M.M.A.T. și oficiile teritoriale începe după aprobarea bugetului pe anul respectiv, fapt care conduce la întârzierea acordării alocației financiare nerambursabile.
- Procesul de lansare și evaluare este dificil datorită criteriilor de evaluare (uneori parțial neconcludente), astfel că termenele prevăzute se pot prelungi de la câteva luni până la un an de zile, perioadă în care fondurile aprobate în buget pentru finanțarea programelor sunt blocate la bănci, fiind doar parțial utilizate.

- Acordarea creditelor bancare pentru cofinanțarea proiectelor I.M.M.-urilor se realizează după o perioadă lungă de evaluare de către bancă, astfel că în multe cazuri nu a fost posibilă încheierea până la sfârșitul anului bugetar de contracte de finanțare cu beneficiarii declarați eligibili în cadrul programelor.
- În condițiile în care I.M.M.-urile sunt respinse de bănci de la creditare și nu pot să acopere din resurse proprii partea de cofinanțare a proiectului, acestea nu mai au dreptul nici la alocație financiară nerambursabilă, iar din cauza timpului scurt rămas până la sfârșitul anului bugetar fondurile rămase nu au mai putut fi alocate altor beneficiari. Practic, până la data acordării finanțării către I.M.M.-uri, fondurile blocate în conturile bancare au adus beneficii doar instituțiilor bancare prin care s-au implementat aceste programe.

Concluzia auditului: modul ineficient de gestionare a fondurilor bugetare alocate pentru implementarea *Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START* și a *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri* a condus la indisponibilizarea unor resurse financiare în conturi de tranzit deschise la bănci, fără a fi utilizate în perioada auditată, fiind returnate la bugetul statului, astfel că nu a fost posibilă acordarea de alocații financiare nerambursabile unui număr cât mai mare de I.M.M.-uri, în vederea îmbunătățirii rezultatelor financiare ale acestora, contrar scopului celor două programe.

5.5.2 Entitatea auditată nu a primit informații referitoare la rezultatele obținute de I.M.M.-urile beneficiare ale Programului național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri, de la agenția de implementare a acestui program, respectiv de la Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și nici nu a solicitat asemenea informații de la administratorii de incubatoare ori de la firmele incubate, astfel că nu se pot evalua eficiența și eficacitatea cu care au fost utilizate fondurilor publice alocate programului.

În perioada 2002 - 2012, PNUD a avut calitate de *agenție de implementare* a *Programului național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri*, în baza: *Memorandum-urilor de înțelegere încheiate între A.I.P.P.I.M.M. și PNUD* (în vederea cooperării în scopul întemeierii și dezvoltării incubatoarelor de afaceri ca o prioritate pentru autoritățile naționale pentru *îmbunătățirea condițiilor de viață în regiunile vizate*), precum și a *Acordurilor de finanțare* încheiate între PNUD și Guvernul României-A.I.P.P.I.M.M. (pentru implementarea *programului* prin care Guvernul României, prin A.I.P.P.I.M.M. s-a angajat să pună la dispoziția PNUD contribuția, în vederea implementării programului, potrivit procedurilor aprobate). A.I.P.P.I.M.M. a fost coordonatorul național al acestui program, conform procedurii de implementare aprobată prin Decizia Președintelui A.I.P.P.I.M.M. nr. 133/2011.

În perioada auditată, contribuția Guvernului României pentru implementarea acestui program a fost în sumă de 6.150.000 lei, conform *Acordului de finanțare* încheiat la data de 11.02.2011, între PNUD și A.I.P.P.I.M.M.. Potrivit acestui acord de finanțare, *„managementul proiectului și cheltuielile acestuia vor fi guvernate de reglementările, regulile și directivele PNUD și, acolo unde este cazul, de reglementările, regulile și directivele Agenției de Execuție/Partenerului de Implementare”*.

Conform procedurilor de implementare, PNUD a asigurat *„implementarea corespunzătoare a Programului în numele A.I.P.P.I.M.M., prin intermediul Echipei de Program, selectată și recrutată de PNUD, conform Documentului de Proiect aprobat și Regulamentului PNUD”* și răspunde de *„managementul adecvat al Programului, din punct*

de vedere administrativ, financiar și tehnic, prin respectarea procedurilor de licitație și contractare, inclusiv selecția în cadrul proiectelor, asigurarea echipamentelor și a materialelor necesare, raportarea și monitorizarea implementării Programului, ...”.

În anul 2013, întreaga activitate a fost predată de PNUD și preluată de către A.I.P.P.I.M.M., care, însă, nu a obținut de la *agenția de implementare* informații referitoare la îndeplinirea scopului acestui program, acela privind demararea unor afaceri, dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, în vederea generării de noi locuri de muncă, de atragere a investițiilor străine și de îmbunătățire a situației economice în zonele țintă. Informații referitoare la rezultatele acestui program nu au fost solicitate de coordonatorul programului nici de la administratorii de incubatoare și nici de la firmele incubate.

Cauza neurmării modului de raportare și monitorizare de către PNUD a modului de implementare a Programului a fost lipsa cronică de personal în cadrul entității auditate, fluctuația și supraîncărcarea acestuia cu sarcini.

Concluzia auditului: PNUD, în calitate de *agenție de implementare*, nu a furnizat coordonatorului programului, iar acesta nu a solicitat informații din care să rezulte modul de îndeplinire a obiectivelor pentru care a fost derulat *Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri*. La nivelul entității auditate nu există informații nici din partea administratorilor de incubatoare și nici din partea firmelor incubate referitor la rezultatele acestui program.

5.5.3 O mare parte din cheltuielile decontate de beneficiarii de alocații financiare nerambursabile, necesare întocmirii și implementării proiectelor, sunt cele cu consultanța pentru întocmirea proiectelor și cele cu contractarea unui credit bancar, costuri fără implicații în dezvoltarea activităților I.M.M.-urilor, iar duratele de implementare ale proiectelor nu coincid întotdeauna cu cele stabilite prin contractele de finanțare, toate acestea având consecințe negative asupra eficienței utilizării fondurilor publice.

Referitor la cheltuielile decontate de beneficiarii de alocații financiare nerambursabile, în cadrul principalelor programe, necesare întocmirii și implementării proiectelor, s-au constatat următoarele:

- a) decontarea cheltuielilor s-a făcut în concordanță cu prevederile bugetului proiectului prezentat de I.M.M.-uri la evaluare;
- b) achizițiile de bunuri, lucrări și servicii efectuate în cadrul proiectelor finanțate de entitate au fost realizate în condiții de piață;
- c) pentru întocmirea și derularea proiectului s-au efectuat cheltuieli cu consultanța, apelându-se la serviciile unor firme specializate, precum și cu contractarea unui credit bancar, fără implicații în dezvoltarea activităților I.M.M.-urilor.

De asemenea, s-a constatat că durata efectivă de implementare a proiectelor de către I.M.M.-uri a fost de multe ori diferită față de cea stabilită în cadrul programelor derulate în perioada 2011-2013, astfel că uneori au apărut dificultăți atât în contractarea creditului bancar impus prin contractul de finanțare, în special datorită restricțiilor impuse de bănci, precum și în realizarea procedurii de achiziție publică a bunurilor, serviciilor și lucrărilor în cadrul proiectelor realizate.

Cauzele au fost: lipsa unor analize premergătoare de evaluare a duratei necesare de implementare a proiectelor la nivelul fiecărui program, complexitatea documentației care a impus apelarea la servicii de consultanță pentru a putea fi întocmită, precum și necesitatea solicitării de credite bancare pentru a obține partea de cofinanțare a proiectului ce urmează a se realiza.

Concluzia auditului: deși în etapa de implementare a proiectelor finanțate bugetul acestora a fost respectat, iar achizițiile de bunuri/lucrări/servicii au fost realizate în condiții de piață, totuși o mare parte din cheltuielile decontate de beneficiarii de alocații financiare nerambursabile (cu consultanța pentru întocmirea proiectelor și cele cu contractarea unui credit bancar) nu au implicații în dezvoltarea activităților I.M.M.-urilor. Duratele de implementare a proiectelor, prevăzute în cadrul programelor derulate în perioada 2011-2013, nu au fost corelate, în toate cazurile, cu natura activităților derulate în cadrul proiectului, ceea ce a condus la renunțarea la finanțare din partea unor I.M.M.-uri care nu au putut implementa proiectele aprobate. Acestea au condus la o scădere a eficienței utilizării fondurilor alocate programelor de sprijinire a I.M.M.-urilor, urmare a neutilizării integrale a acestor fonduri și acordării de sprijin financiar unui număr de beneficiari mai redus decât numărul celor care au încheiat contracte de finanțare.

5.6 Din evaluarea controlului efectuat atât la nivelul entității, cât și de Corpul de control al ordonatorului principal de credite, asupra utilizării fondurilor destinate derulării programelor, precum și a modului de soluționare a deficiențelor și disfuncționalităților constatate, a măsurilor luate s-au constatat următoarele:

5.6.1 Monitorizarea deficitară a indicatorilor privind rezultatele I.M.M.-urilor beneficiare ale ajutoarelor de minimis a condus la imposibilitatea evaluării eficienței și eficacității programelor implementate de D.I.M.M.M.A.T.

Potrivit actelor normative în vigoare în perioada auditată, beneficiarii alocațiilor financiare nerambursabile au obligația de a raporta efectele participării la programe pentru o perioadă de 3 ani, prin completarea și transmiterea formularului anexă la fiecare procedură, în conformitate cu angajamentul de raportare, iar monitorizarea și controlul beneficiarilor programelor trebuie să se facă de către Unitățile de Monitorizare, Control și Raportare din cadrul Oficiilor teritoriale.

Oficiile teritoriale ale D.I.M.M.M.A.T. au constituit baze de date cu întreprinderile mici și mijlocii din județele în care își desfășoară activitatea, care cuprind și prezentarea obiectului de activitate, în baza unor protocoale de colaborare încheiate cu Registrul Comerțului, având ca obiect schimbul de informații cu titlu gratuit privind întreprinderile mici și mijlocii înregistrate. D.I.M.M.M.A.T. a prezentat ordonatorului principal de credite/ministrului delegat rapoarte anuale, cu privire la politicile de încurajare și de stimulare a întreprinderilor mici și mijlocii adoptate și stadiul aplicării acestora, măsurile concrete luate în aplicarea acestora și efectele constatate. De asemenea, a transmis Consiliului Concurenței toate datele pe care le dețin și informațiile necesare pentru monitorizarea ajutoarelor de stat la nivel național.

Echipa de audit și-a exprimat rezerva asupra realității datelor prezentate în cadrul rapoartelor de activitate, care se rezumă la prezentarea numărului de beneficiari care s-au înscris și care în final au primit acordul de principiu pentru finanțare, întrucât informațiile nu coincid cu datele înscrise în evidența tehnico-operativă a programelor derulate.

Contrar procedurilor stabilite, rapoartele anuale privind implementarea *Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare START 2011 și 2012* nu cuprind date despre:

- numărul total de I.M.M.-uri finanțate sau care au beneficiat de ajutorul de minimis,
- execuția totală a programului până la 31 decembrie a fiecărui an,
- stadiul implementării programelor,
- măsurile concrete luate în aplicarea acestora și efectele constatate.

Din răspunsurile primite la chestionarele transmise de echipa de audit rezultă că nu toți beneficiarii programului cunosc faptul că aveau obligația de a raporta periodic indicatorii de rezultate, deși și-au asumat obligația de raportare înaintea obținerii finanțării.

Deși Oficiile teritoriale au efectuat o activitate de control asupra I.M.M.-urilor cu privire la existența activelor, încheindu-se procese verbale de control, totuși nu au realizat o monitorizare a indicatorilor de rezultate în vederea stabilirii dacă programele implementate își dovedesc eficacitatea.

Cauzele lipsei unei monitorizări a indicatorilor de rezultate se regăsesc în: lipsa procedurilor operaționale specifice activității de monitorizare a programelor destinate sprijinirii și dezvoltării I.M.M.-urilor și în numărul redus de personal de la nivelul oficiilor teritoriale.

Concluzia auditului: monitorizarea directă efectuată de oficiile teritoriale pentru I.M.M.-uri, precum și centralizarea acestora de către D.I.M.M.M.A.T., au fost deficitare nepermițând: a) evaluarea rezultatelor programelor implementate și a impactului asupra dezvoltării economice a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii; b) evaluarea posibilităților de redirecționare a fondurilor bugetare către programe cu impact semnificativ asupra activității I.M.M.-urilor și a celor de renunțare la programele care se dovedesc ineficiente.

5.6.2. Neefectuarea monitorizării activităților organizate, serviciilor și cheltuielilor efectuate de către administratorii de incubatoare, atribuție aflată în sarcina oficiilor teritoriale, în perioada 2011-2012, respectiv în responsabilitatea oficiilor teritoriale și al direcției implementare programe din cadrul D.I.M.M.M.A.T., începând cu anul 2013.

La nivelul entității verificate cât și al oficiilor teritoriale nu există date și informații cu privire la activitățile organizate, serviciile și cheltuielile efectuate de către administratorii de incubatoare, în cadrul *Programului național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri*, derulat prin PNUD în calitate de *agenție de implementare* în perioada 2011-2012, respectiv prin entitatea auditată în anul 2013.

De asemenea, deși în cazul în care administratorii de incubatoare nu își îndeplinesc obligațiile asumate prin contractul de finanțare entitatea auditată are dreptul de a emite pretenții asupra garanției de bună execuție, în limita prejudiciului creat, în lipsa monitorizării activităților organizate, serviciilor și cheltuielilor efectuate de către prestator, nu s-au exercitat asemenea drepturi.

Cauzele au fost: lipsa de personal cu care se confruntă entitatea auditată, supraîncărcarea cu sarcini a personalului existent, dese reorganizări ale entității, precum și prevederile uneori neclare ale procedurilor de implementare ale programului.

Concluzia auditului: neurmărirea și nemonitorizarea activităților desfășurate de către administratorii de incubatoare a condus la necunoașterea rezultatelor obținute de către firmele incubate, la imposibilitatea determinării gradului de îndeplinire al obiectivelor propuse prin *Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri* și la neacoperirea eventualelor prejudicii.

5.7 Din evaluarea gradului de realizare a obiectivelor propuse s-au constatat următoarele:

5.7.1 În perioada auditată 2011-2013, s-a înregistrat un grad redus de utilizare a fondurilor alocate pentru dezvoltarea I.M.M.-urilor prin Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor

și facilitarea accesului acestora la finanțare – START și Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii, astfel încât nu au fost atinse în totalitate obiectivele propuse ale programelor, în sensul susținerii și dezvoltării unui număr cât mai mare de I.M.M.-uri.

În perioada auditată 2011-2013, s-a constatat faptul că fondurile alocate anual prin bugetul de venituri și cheltuieli, în cadrul a 3 programe, nu au fost utilizate în totalitate, deși a fost depus un număr foarte ridicat de proiecte de către I.M.M.-uri, a căror valoare a fost mult mai mare decât bugetele alocate programelor. Astfel, s-a constatat un **grad redus de utilizare al fondurilor alocate pentru dezvoltarea I.M.M.-urilor**, în cazul următoarelor programe:

5.7.1.1 Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri

-lei-

Anul	Buget final al programului	Total plăți pe program	Gradul de utilizare a bugetului alocat programului (%)
0	1	2	$3=2/3*100$
2011	21.000.000	12.854.683,45	61,21
2012	31.000.000	20.586.003,96	66,41
2013	24.300.000	16.779.042,82	69,05
Total	76.299.008	50.219.730,00	65,82

5.7.1.2 Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START

-lei-

Anul	Buget final al programului	Total plăți pe program	Gradul de utilizare a bugetului alocat programului (%)
0	1	2	$3=2/3*100$
2011	13.000.000	9.796.667,92	75,35
2012	20.000.000	16.776.919,98	83,88
2013	18.391.000	14.714.089,38	80,00
Total	51.391.000	41.287.677,28	80,34

În cazul acestor două programe, deși la sfârșitul fiecăruia din anii 2011, 2012 și 2013 au existat proiecte depuse de I.M.M.-uri, care se aflau în așteptare, I.M.M.-urile nu au semnat contractele de finanțare și nu au beneficiat de asistența financiară nerambursabilă prin programele derulate de D.I.M.M.M.A.T.

5.7.1.3 Programul Mihail Kogălniceanu pentru I.M.M.:

-lei-

Anul	Buget final al programului	Total plăți pe program	Gradul de utilizare a bugetului alocat programului (%)
0	1	2	$3=2/3*100$
2011	24.000.000	87.830	0,36
2012	15.605.000	7.857.280	50,35
2013	16.115.000	13.658.422	84,75
Total	55.720.000	21.603.532	38,77

În anul 2011 acest program a fost demarat în a 2 a jumătate a anului, astfel încât până la sfârșitul anului 2011 o mare parte din I.M.M.-urile solicitante abia au reușit să contracteze creditele bancare, pentru care a fost subvenționată dobânda prin acest program.

Principalele cauze care au condus la înregistrarea unui grad scăzut de utilizare a fondurilor alocate pentru dezvoltarea I.M.M.-urilor:

- obligarea I.M.M.-urilor, care aveau nevoie de credit bancar pentru obținerea cofinanțării, de a contracta creditul doar cu o singură unitate bancară (programul pentru tineri și programul START), ceea ce a condus la prelungirea perioadelor de așteptare pentru contractarea creditului și pentru acordarea finanțării;
- renunțarea unor I.M.M.-uri la o parte din alocațiile financiare nerambursabile pe parcursul derulării contractului de finanțare;
- obligativitatea semnării contractului de finanțare până la sfârșitul anului bugetar, în cazul programului pentru tineri, deși, conform actelor normative care reglementează derularea programului (H.G. nr. 96/2011) planurile de afaceri acceptate la finanțare se depun în mod „*continuu, până la epuizarea bugetului programului*”;
- neefectuarea de redistribuiri ale alocațiilor bugetare de la un program la altul, în funcție de execuția bugetară a fiecărui program.

Concluzia auditului: neutilizarea în totalitate a fondurilor alocate pentru dezvoltarea I.M.M.-urilor prin *Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START și Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii* a condus la neacordarea de alocații financiare nerambursabile pentru un număr cât mai mare de I.M.M.-uri.

5.7.2 Rezultatele obținute de I.M.M.-urile care au primit finanțare prin intermediul programelor derulate de D.I.M.M.M.A.T nu au fost în toate cazurile la nivelul celor estimate la data solicitării finanțărilor, nefiind realizate nivelurile asumate ale criteriilor de evaluare (creșterea cifrei de afaceri, a profitului sau a numărului de locuri de muncă nou-create), pe baza cărora au fost considerate eligibile proiectele depuse de I.M.M.-uri și au fost încheiate contractele de finanțare.

În urma analizei modului de implementare a programelor derulate la nivelul D.I.M.M.M.A.T. precum și a impactului pe care finanțările acordate din bugetul de stat l-au avut în susținerea și dezvoltarea I.M.M.-urilor în perioadele ulterioare, s-a constatat faptul că rezultatele înregistrate de acestea nu au fost cele estimate în cadrul tuturor programelor. În acest sens au fost analizate datele prezentate de către I.M.M.-uri în cadrul situațiilor financiare transmise Ministerului Finanțelor Publice, răspunsurile formulate de I.M.M.-uri la chestionarele transmise de echipa de audit, precum și răspunsurile formulate de persoanele cu atribuții în implementarea programelor din cadrul entității auditate.

5.7.2.1 Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START

Urmare a implementării proiectelor finanțate prin programul START s-a constatat că participarea I.M.M.-urilor pe piața internă a fost îmbunătățită. Pentru a reflecta impactul pozitiv pe care l-a avut asupra I.M.M.-urilor implementarea programului, în tabelul următor sunt prezentați indicatorii de rezultate obținuți în perioada de 3 ani de monitorizare, respectiv la 31.12.2011, 31.12.2012 și 31.12.2013, de către I.M.M.-urile care au primit finanțare în anul 2011.

Sector de activitate	Nr. I.M.M.	Cifra de afaceri			Profitul brut obținut			Număr mediu de salariați		
		2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Industrie	18	814.745	2.544.907	2.568.173	174.025	619.868	484.759	17	31	45
Construcții	6	259.317	1.404.269	1.328.284	55.330	321.215	93.961	3	11	14
Comerț	18	5.220.729	6.750.503	7.183.103	228.299	252.457	402.192	14	25	30
Servicii	63	5.020.403	8.625.984	12.876.302	1.352.913	1.272.709	2.138.101	48	123	137
Total	105	11.315.194	19.325.663	23.955.862	1.810.567	2.466.249	3.119.013	82	190	226

Se constată că după implementarea programului START cifra de afaceri realizată în perioada auditată, în toate sectoarele de activitate a înregistrat o tendință ascendentă, fiind evident impactul pe care l-a avut în acest sens finanțarea I.M.M.-urilor din fonduri nerambursabile de la bugetul statului. Profitul brut total a înregistrat de asemenea o tendință ascendentă, dar la nivelul a două sectoare de activitate (industrie și construcții) s-au remarcat și unele scăderi ale acestui indicator economic.

Referitor la numărul locurilor de muncă existente la finele anilor financiari 2011-2013, potrivit situațiilor financiare încheiate la 31.12.2011, cele 105 I.M.M.-uri analizate au deținut 82 de locuri de muncă, iar la 31.12.2013, numărul locurilor de muncă a crescut la 226, reprezentând o creștere cu 176%. Cu toate acestea, s-a constatat că din cele 105 I.M.M.-uri care au primit finanțare nerambursabilă în anul 2011:

➤ **3 I.M.M.-uri, nu au depus situații financiare la 31.12.2013** (S.C. Vila Cucului S.R.L. Cluj, S.C. Paulica Trans-Concrete S.R.L. Iași și S.C. Adrastea Advertising S.R.L. București).

➤ **23 I.M.M.-uri, nu au avut nici un salariat la 31.12.2013** (S.C. Alba Dolce S.R.L. Constanta, S.C. Tailorcut S.R.L. Brasov, S.C. Advise Print S.R.L. Mures, S.C. Paulica Trans-Concrete S.R.L. Iasi, S.C. Itame Design S.R.L. Cluj, S.C. Lidosmart S.R.L. Cluj, S.C. Dane Ale Serv S.R.L. Cluj, S.C. Maxima Kotys S.R.L. Dambovita, S.C. Adriaprim S.R.L. Timis, S.C. Manralrom S.R.L. Vrancea, S.C. Ralvicsor S.R.L. Vrancea, S.C. Casa Istina S.R.L. Alba, S.C. Padma Alex S.R.L. Galati, S.C. Cabana Ramet S.R.L. Alba, S.C. Vila Cucului S.R.L. Cluj, S.C. George Coffee S.R.L. Bucuresti, S.C. Balkan Media S.R.L.-D Alba, S.C. Top Sud Compani S.R.L. Teleorman, S.C. Desing Jbr S.R.L. Caras-Severin, S.C. Private Travel S.R.L. Bucuresti, S.C. Arco Smart S.R.L. Bucuresti, S.C. T&T Diagnostic S.R.L. Teleorman și S.C. Fizio - Kinetic Therapy S.R.L. Neamt);

➤ **22 I.M.M.-uri au avut un singur salariat în anul 2013** (S.C. Bio Alba S.R.L. Alba, S.C. Young Print S.R.L. Cluj, S.C. Elerox Consind S.R.L. Constanta, S.C. Saar Surfaces S.R.L. Constanta, S.C. Grig Solutions S.R.L. Bucuresti, S.C. Roventika Invest S.R.L. Cluj, S.C. Atesana S.R.L.-D Bihor, S.C. Robert Spafitness S.R.L.-D. Bucuresti, S.C. Tulcea Green Energy S.R.L. Tulcea, S.C. Casa de pe Plaja S.R.L. Vrancea, S.C. Campus Relax S.R.L. Cluj, S.C. Bankers S.R.L. Galati, S.C. Mgs Services & Maintenance S.R.L. Constanta, S.C. Danway Consulting S.R.L. Neamt, S.C. Arhi-Geda S.R.L. Salaj, S.C. Exaria Valuation & Management S.R.L. Bihor, S.C. Servicii Digitale S.R.L. Cluj, S.C. Direct Idea S.R.L. Ilfov, S.C. Best Weddings & Events S.R.L. Constanta, S.C. Laras Cleaning S.R.L. Constanta, S.C. Smilespa S.R.L. Bucuresti, S.C. Ateliere Tei S.R.L. Bucuresti, S.C. Espace Point S.R.L. Ilfov);

➤ **5 I.M.M.-uri au înregistrat scăderi ale locurilor de muncă în perioada 2011-2013;**

➤ **35 I.M.M.-uri au înregistrat o scădere a cifrei de afaceri după anul finanțării;**

➤ **4 I.M.M.-uri au cifra de afaceri 0** (S.C. Bio Alba S.R.L. Alba, S.C. Tailorcut S.R.L. Brasov, S.C. Casa de pe Plaja S.R.L. Vrancea, S.C. Balkan Media S.R.L.-D Alba).

5.7.2.2 Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață

Impactul economic pe care l-a avut implementarea programului asupra I.M.M.-urilor care au primit asistență financiară nerambursabilă în anul 2011, în mod sintetizat, pe sectoare de activitate, este prezentat în tabelul de mai jos prin intermediul indicatorilor de rezultate obținuți în perioada de 3 ani de monitorizare, respectiv la 31.12.2011, 31.12.2012 și 31.12.2013, de către I.M.M.-urile care au primit finanțare în anul 2011:

Sector de activitate	Nr. I.M.M.	Cifra de afaceri			Profitul brut obținut			Număr mediu de salariați		
		2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Comerț	15	22.999.512	32.574.692	42.007.328	1.162.992	1.812.325	3.099.122	113	140	141
Servicii	56	39.234.368	45.577.666	42.003.792	1.043.173	2.242.209	2.182.825	347	405	392
Total	71	62.233.880	78.152.358	84.011.120	3.106.165	4.054.534	5.281.947	460	545	533

Din analiza indicatorilor cifra de afaceri și profitul brut, realizați în perioada 2011-2013, pe sectoare de activitate, se observă că aceștia au înregistrat o tendință ascendentă, însă la nivelul sectorului de activitate „Servicii” se observă că în anul 2013 aceștia au scăzut față de anul 2012.

De asemenea se observă faptul că profitul brut obținut de cele 15 I.M.M.-uri din sectorul „Comerț” a înregistrat o creștere mai accentuată față de cel realizat de cele 56 I.M.M.-uri din sectorul „Servicii”.

Pe baza datelor publicate pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice, s-a constatat că din cei 71 de beneficiari ai programului:

➤ **4 I.M.M.-uri nu au raportat la Ministerul Finanțelor Publice situațiile financiare** în perioada 2011-2013 (S.C. Authentic Pub S.R.L. Bucuresti, S.C. Best Quality Solutions S.R.L. Constanta, S.C. Red Office Clean S.R.L. Galati, S.C. Cosy Resort S.R.L. Salaj);

➤ **3 I.M.M.-uri au raportat la Ministerul Finanțelor Publice că nu au avut nici un salariat** în anul 2013 (S.C. Il Patriarca International S.R.L. București, S.C. Bogdan Activ Construct S.R.L. Alba, S.C. Spabio.RO S.R.L. Sălaj);

➤ **13 I.M.M.-uri au raportat că au avut un singur salariat în anul 2013** (S.C. Creative Coffee S.R.L. Bucuresti, S.C. Casa Boiereasca S.R.L. Vrancea, S.C. Creativ TSD Business S.R.L. Ilfov, S.C. Biosud S.R.L. Braila, S.C. Cleandex Cleaning S.R.L. Cluj, S.C. MMA Party S.R.L. Cluj, S.C. Go Color S.R.L. Cluj, S.C. Seville S.R.L. Cluj, S.C. Home Made Catering S.R.L. Cluj, S.C. Merlin Business Consulting S.R.L. Ilfov, S.C. Green Agency S.R.L. Ilfov, S.C. ISROM DG S.R.L. Tulcea, S.C. Casa Victoriei S.R.L. Vrancea);

➤ **27 de I.M.M.-uri au raportat că au înregistrat pierdere în anul 2013** ceea ce reprezintă 37,50 % din I.M.M.-urile finanțate ;

➤ **5 I.M.M.-uri au raportat că au înregistrat cifra de afaceri zero** în anul 2013.

Rezultă astfel faptul că multe dintre I.M.M.-uri nu au realizat obiectivele propuse în cadrul planurilor de afaceri prezentate spre finanțare. Acest lucru rezultă și din răspunsurile formulate de I.M.M.-uri la chestionarul transmis de echipa de audit.

5.7.2.3 Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri

Impactul economic pe care l-a avut implementarea programului asupra I.M.M.-urilor care au primit asistență financiară nerambursabilă în anul 2011, în mod sintetizat, pe sectoare de activitate, este prezentat în tabelul de mai jos prin intermediul indicatorilor: cifra de afaceri, profitul brut și numărul mediu de salariați înregistrați la sfârșitul anilor 2011, 2012, 2013.

Sectorul de activitate	Nr. IMM	Cifra de afaceri			Profitul brut obținut			Număr mediu de salariați		
		2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Industrie	104	7.623.489	20.114.646	24.275.761	892.210	1.365.019	1.529.586	185	322	353
Construcții	15	3.731.711	6.286.109	8.009.407	200.255	205.178	114.646	80	196	170
Comerț	86	5.078.659	13.444.434	17.339.585	363318	423.568	901.699	141	223	237
Servicii	165	4.970.463	16.084.487	22.813.394	770.717	1.419.457	2.833.509	285	491	534
Total	370	21.404.322	55.929.676	72.438.147	2.226.400	3.413.222	5.379.440	691	1232	1294

Atât cifra de afaceri, cât și profitul brut au înregistrat o tendință ascendentă în perioada 2011-2013, pe fiecare sector de activitate, cu o singură excepție (în sectorul *Construcții* profitul brut obținut în anul 2013 a scăzut față de anul 2012).

Raportat la obligațiile prevăzute în contractul de finanțare, aceste I.M.M.-uri trebuiau să înființeze cel puțin 2 locuri de muncă și să reinvestească cel puțin 50% din profitul obținut.

Din datele de mai sus rezultă că, cele 370 de I.M.M.-uri au avut în anul 2013 un număr mediu de 1.294 de angajați ceea ce înseamnă că media a fost de 3,5 salariați/I.M.M..

Însă, din analiza situațiilor financiare transmise de cele 370 de I.M.M.-uri la Ministerul Finanțelor Publice la sfârșitul anului 2013, reiese faptul că:

➤ **23 I.M.M.-uri nu au raportat la Ministerul Finanțelor Publice, situațiile financiare** ale anului 2013 (S.C. Greenflux S.R.L-D Cluj, S.C. Hb Steel Cement S.R.L.-D Satu Mare, S.C. Shift Board S.R.L-D Brașov, S.C. Chisiu Auto Market S.R.L-D Satu Mare, S.C. Roxamov Miral S.R.L-D Satu Mare, S.C. Steel Art Design S.R.L-D Cluj, S.C. Csim Invest S.R.L.-D Dâmbovița, S.C. Maritonia House S.R.L-D Cluj, S.C. Advis Adventure S.R.L.-D. Caraș Severin, S.C. Fer Drive Agreement S.R.L.-D. Caraș Severin, S.C. 30's Ingredients Management S.R.L-D București, S.C. Seven Gear Parts & Services S.R.L.-D Dolj, S.C. Panda Project Media S.R.L.-D. București, S.C. Recea Milk S.R.L-D Cluj, S.C. Beautiful Nails By Ada S.R.L-D Satu Mare, S.C. Rairom Profesional S.R.L-D Bistrița Năsăud, S.C. Logic Copy Center S.R.L-D Călărași, S.C. Vio Patibrut S.R.L-D Brăila, S.C. World Project S.R.L.-D Alba, S.C. Decstenfood S.R.L-D Brăila, S.C. New Elite Graphics S.R.L-D Brașov, S.C. Gut Best CoffeÂ S.R.L Cluj, S.C. Gustul Rafinat S.R.L-D Maramureș);

➤ **19 I.M.M.-uri au raportat că nu au avut nici un salariat în anul 2013** (S.C. Andivales Yours S.R.L.-D Olt, S.C. Wheel-Doctor S.R.L.-D Sălaj, S.C. Buyfree Invest S.R.L.-D. Neamț, S.C. Sadna Market S.R.L.-D. Neamț, S.C. Kalifornia Efect S.R.L.-D București, S.C. Seralas Invest S.R.L.-D Cluj, S.C. Biovital Plant S.R.L.-D Galați, S.C. Delicious Quisine S.R.L.-D. Brăila, S.C. Ianisfincris S.R.L.-D Brăila, S.C. Torttruck Service S.R.L.-D Cluj, S.C. Zure Service S.R.L.-D Vâlcea, S.C. Grătarul Fermecat S.R.L.-D Cluj, S.C. Cubital Forest S.R.L.-D Vâlcea, S.C. Avr S.R.L.-D Mureș, S.C. Mihnea Mat Solutionj S.R.L.-D Olt, S.C. Auto Bardi Service S.R.L.-D Sibiu, S.C. Quattronic Serv S.R.L.-D Cluj, S.C. Lorha S.R.L.-D Bacău, S.C. Tecuceanu Media S.R.L. București);

➤ **13 I.M.M.-uri au raportat că au avut un singur salariat în anul 2013** (S.C. Pentru Totdeauna S.R.L.-D Brașov, S.C. Avr Family S.R.L.-D Cluj, S.C. Genes Safir S.R.L-D Brașov, S.C. Vfv Power S.R.L-D Cluj, S.C. Vms Auto Parts S.R.L-D Cluj, S.C. Roa Apuseni

S.R.L-D Cluj, S.C. Chic Boudoir S.R.L.-D Cluj, S.C. Henident Amy S.R.L-D Cluj, S.C. Prajituri de Altădată S.R.L-D București, S.C. Agartha Tur S.R.L.-D Buzău, S.C. Naeledra Chita S.R.L-D Caraș Severin, S.C. Bridgetech Engineering S.R.L-D București, S.C. Capriccio Junior S.R.L-D Hunedoara),

ceea ce înseamnă că aproximativ **14,8%**, respectiv 55 din numărul total de 370 de I.M.M.-uri, nu au menținut cel puțin 2 angajați în anul 2013.

➤ **156 I.M.M.-uri au raportat că au înregistrat pierdere în anul 2013**, ceea ce reprezintă **42,16%** din cele 370 de I.M.M.-uri finanțate;

➤ **22 I.M.M.-uri au raportat la Ministerul Finanțelor Publice că au realizat cifra de afaceri zero la nivelul anului 2013.**

Rezultă, astfel, faptul că multe dintre I.M.M.-uri nu au realizat obiectivele propuse în cadrul planurilor de afaceri prezentate spre finanțare. Acest lucru rezultă și din răspunsurile formulate de I.M.M.-uri la chestionarul transmis de echipa de audit.

5.7.2.4 Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii

Pentru a reflecta impactul pe care l-a avut implementarea programului asupra unui eșantion⁶ format din 36 I.M.M.-uri, prezentăm în tabelul de mai jos indicatorii de rezultate obținuți în perioada de 3 ani de monitorizare, respectiv 2011-2013.

Sectorul de activitate	Nr. IMM	Cifra de afaceri			Profitul brut obținut			Număr mediu de salariați		
		2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Industrie	8	34.688.794	38.030.694	37.183.615	2.056.920	1.985.462	1.984.042	145	163	162
Construcții	2	4.561.082	3.897.765	4.632.490	462.048	81.177	451.556	67	61	52
Comerț	16	142.148.962	141.867.244	145.933.668	4.307.011	3.165.367	3.571.898	298	377	387
Servicii	10	20.347.648	18.805.572	18.755.739	1.538.568	1.105.908	993.816	147	164	159
Total	36	201.746.486	202.601.275	206.505.512	8.364.547	6.337.914	7.001.312	657	765	760

La nivelul sectoarelor de activitate, se observă că deși cifra de afaceri a fost în creștere de la un an la altul, profitul brut a avut o tendință descendentă în anul 2013 față de anul 2011. Cel mai bun impact s-a înregistrat în sectorul de construcții, care a realizat în anul 2013 un profit substanțial mai mare decât cel realizat în anul 2012. Acest fapt se explică prin ușoara revigorare în anul 2013 a pieței imobiliare, cât și prin susținerea activității sectorului construcțiilor de liniile de credit, respectiv de ajutorul de minimis acordat de stat.

Referitor la numărul locurilor de muncă, se poate observa o ușoară creștere cu 15,7% (pe total eșantion) în anul 2013 față de 2011, respectiv o creștere cu 103 locuri de muncă nou create, ceea ce raportat la numărul de I.M.M.-uri din eșantion (36), reprezintă o creștere medie cu 2,8 locuri de muncă nou create/I.M.M..

Raportat la obiectivul *Programului Mihail Kogălniceanu pentru I.M.M.-uri*, respectiv *"sprijinirea accesului I.M.M.-urilor la obținerea de finanțări pentru a suplini nevoile de lichiditate pe termen de 1 an în vederea desfășurării activității, cu posibilitatea prelungirii"*, impactul programului Mihail Kogălniceanu asupra activității I.M.M.-urilor se poate aprecia ca fiind unul pozitiv.

Cauzele care au condus la nerealizarea tuturor obiectivelor programelor derulate la nivelul entității sunt reprezentate de:

⁶ Analiza impactului programului Mihail Kogălniceanu a fost realizată prin investigarea pe bază de chestionar a unui număr de 36 I.M.M.-uri, micro, mici și mijlocii din mai multe ramuri de activitate și regiuni de dezvoltare, eșantion considerat reprezentativ pentru obiectivele investigației, având în vedere și faptul că implementarea programului a fost încheiată în anul 2013.

- necuprinderea în contractul de finanțare, ca obligații contractuale pentru beneficiarii de asistență financiară, a indicatorilor țintă asumați prin planul de afaceri pentru care I.M.M.-urile au solicitat finanțare în cadrul programelor;
- contextul economic și social în care s-a găsit economia românească, perioada de criză economică și post-criză și scăderea consumului;
- lipsa centralizării raportărilor anuale transmise de I.M.M.-uri către oficiile teritoriale, astfel încât să poată fi luate măsuri corective prin procedurile de implementare a programelor.

Concluzia auditului: obiectivele stabilite inițial în cadrul *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri*, respectiv crearea a cel puțin 2 locuri de muncă și reinvestirea a 50% din profitul obținut, nu au fost atinse în totalitate; astfel, nu au fost create numărul de locuri de muncă preconizat inițial, profitul reinvestit a avut un nivel redus, iar un număr ridicat de I.M.M.-uri beneficiare au înregistrat pierderi. În general, implementarea *Programului Mihail Kogălniceanu* a avut un impact pozitiv pentru I.M.M.-uri, întreprinzătorii au apreciat că linia de credit de care au beneficiat a revigorat activitatea desfășurată, însă indicatorii de rezultate nu au atins nivelul estimat în această perioadă.

5.7.3 Nu este posibilă evaluarea programelor din punct de vedere al gradului de utilizare al fondurilor alocate, deoarece în perioada 2011-2013 nu a fost organizată evidența contabilă analitică a plăților efectuate pe fiecare program în parte, ceea ce a condus la efectuarea unor raportări în situațiile financiare numai pe total programe, în condițiile în care evidența tehnico-operativă la nivelul compartimentului Implementare Programe și Proiecte a fost efectuată cu un număr redus și fluctuant de personal.

Din verificările efectuate s-a constatat că evidența pe fiecare program derulat s-a ținut numai din punct de vedere tehnico-operativ, la nivelul Direcției Implementare Programe și Proiecte pentru I.M.M.-uri, fără a exista posibilitatea verificării concordanței acesteia cu evidența contabilă. Reflectarea în contabilitate a cheltuielilor efective aferente programelor destinate susținerii și dezvoltării I.M.M.-urilor s-a realizat la nivel sintetic, fără a se dezvolta în conturi analitice la nivelul fiecărui program. De asemenea, evidența cheltuielilor efective sintetice s-a realizat la nivelul plăților nete efectuate, fără a fi evidențiate obligațiile de plată către I.M.M.-urile beneficiare de finanțări.

Totodată, în cazul a 2 programe, respectiv: *Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START* și *Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri*, care s-au derulat prin intermediul a 2 bănci comerciale, s-a constatat faptul că în contabilitate au fost reflectate și raportate drept cheltuieli efective și plăți nete, toate fondurile virate de către entitate din conturile de trezorerie în conturile deschise la aceste bănci comerciale. Datorită faptului că evidența financiar contabilă s-a ținut pe total programe, virarea acestor sume către unitățile bancare, s-a înregistrat ca și plată către beneficiarii finali ai programelor. În acest context, întrucât la sfârșitul fiecărui an conturile entității deschise la unitățile bancare au prezentat sold, acesta nu s-a reflectat în situațiile financiare, la nivelul conturilor de ”Disponibilități deschise la bănci comerciale”, fiind raportate drept cheltuieli efective ale anului bugetar.

În acest sens, prezentăm în continuare disponibilitățile aflate în conturile bancare la sfârșitul anilor 2011 și 2012, care nu se află raportate prin situațiile financiare ale entității:

Anul	Denumire indicatori	Programul START	Programul pentru tineri
2011	Cheltuieli efective raportate prin situațiile financiare la 31.12.2011	13.150.222	21.000.000
	Cheltuieli efectuate cu beneficiarii de finanțări	9.016.689	6.086.256
	Sold disponibil în conturi la bănci comerciale	4.133.532	14.913.743
2012	Cheltuieli efective raportate prin situațiile financiare la 31.12.2012	20.089.794	31.000.000
	Cheltuieli efectuate cu beneficiarii de finanțări	4.091.083	8.938.330
	Sold disponibil în conturi la bănci comerciale	15.998.710	22.061.669

Cauza a fost reprezentată de neorganizarea evidenței financiar-contabile analitice la nivelul A.I.P.P.I.M.M., iar ulterior la nivelul D.I.M.M.M.A.T., pe fiecare program derulat pentru susținerea și dezvoltarea I.M.M.-urilor și pe fiecare beneficiar de alocație financiară nerambursabilă.

Concluzia auditului: neorganizarea corespunzătoare a evidenței contabile a condus la reflectarea de date incorecte în situațiile financiare și nu a permis evaluarea eficienței programelor.

5.8 Din evaluarea modului în care a fost influențată derularea cu eficiență a programelor de legislația specifică, respectiv, Programele naționale destinate finanțării întreprinderilor mici și mijlocii, care se derulează de către autoritatea publică centrală cu atribuții în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii până în anul 2020, conform procedurilor de implementare aprobate în fiecare an prin ordin al conducătorului acesteia, publicat în Monitorul Oficial, s-au constatat următoarele:

5.8.1 Utilizarea inefficientă a fondurilor alocate prin intermediul Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, în perioada 2011-2013, întrucât finanțarea proiectelor s-a aprobat în ordinea depunerii și înregistrării acestora la D.I.M.M.M.A.T. și nu în funcție de punctajul obținut în urma evaluării planului de afaceri.

În perioada 2011-2013, Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri s-a derulat conform prevederilor H.G. nr.96/2011 privind aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 6/2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, conform cărora I.M.M.-urile care au solicitat finanțare s-au înscris on-line în cadrul unei aplicații informatice puse la dispoziție de entitatea auditată, aplicație care a generat automat un număr unic de înscriere. Totodată, solicitanții au introdus în aplicația informatică toate documentele care să demonstreze eligibilitatea proiectului, precum și planul de afaceri propus spre finanțare. Aplicația informatică a generat automat un punctaj total. Potrivit H.G. nr.96/2011, planurile de afaceri care au obținut un punctaj minim acceptat (60 de puncte) au fost aprobate de principiu la finanțare, în limita bugetului anual al programului, până la epuizarea acestuia.

Astfel, la sfârșitul fiecărui an, datorită epuizării bugetului, au rămas fără finanțare planuri de afaceri care, deși au obținut punctaje mari, nu au fost înscrise în aplicația informatică în timp util.

Deși la instituția bancară puteau fi transmise planuri de afaceri până la epuizarea bugetului alocat programului, în fapt au fost încheiate contracte de finanțare doar până la sfârșitul anilor 2011, 2012 și 2013.

Prezentăm în continuare situația planurilor de afaceri care au obținut finanțare prin intermediul programului cu punctaje mici comparativ cu planurile de afaceri care nu au obținut finanțare deși au avut punctaje mari la evaluare:

Anul	Număr planuri de afaceri cu punctaj cuprins între 60-65 puncte, care au obținut finanțare	Număr planuri de afaceri, cu punctaj peste 70 de puncte, acceptate la evaluare, dar care nu au obținut finanțare, din cauză că au avut un număr de înregistrare ridicat.
2011	35	23
2012	136	74
2013	168	262

Acceptarea la finanțare în ordinea înscrierii a condus la finanțarea unor planuri de afaceri cu punctaj redus, în detrimentul planurilor de afaceri cu punctaje ridicate.

Cauza acestei deficiențe a fost încercarea de reducere a formalităților pentru depunerea proiectelor pentru a se diminua efortul I.M.M.-urilor în acest sens.

Concluzia auditului: acceptarea la finanțare a proiectelor depuse de I.M.M.-uri în cadrul *Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri* în funcție de data înscrierii în program a condus la finanțarea unui număr de planuri de afaceri cu punctaj redus în detrimentul planurilor de afaceri cu punctaje ridicate, nefiind asigurată utilizarea cu eficiență a fondurilor publice.

5.8.2 Deși în perioada 2011-2013 Programul Mihail Kogălniceanu a reprezentat un real sprijin pentru 2.653 de I.M.M.-uri, fiind prezentat ca un program de succes, acesta a fost desființat în anul 2013.

Datorită situației economice la nivelul întregii țări în perioada accesării *Programului Mihail Kogălniceanu* pentru I.M.M.-uri, ajutorul de minimis, respectiv, accesarea liniei de credit oferită de acest program a ajutat la menținerea activității societăților pe piața internă, reprezentând, în fapt, un capital de lucru.

Din răspunsurile la interviurile solicitate I.M.M.-urilor a reieșit faptul că acest program a răspuns nevoilor reale ale întreprinzătorilor, respectiv, asigurarea unei linii de credit utilizată pentru aprovizionarea de stocuri de mărfuri în vederea revânzării, de echipamente, etc. Cu toate acestea, programul a fost desființat la 31.12.2013, întrucât potrivit art.1 alin.2 din Legea nr.218/2012 nu se putea depăși durata programului.

O serie de întreprinzători au făcut apel către D.I.M.M.M.A.T. și Ministerul Economiei pentru prelungirea termenului de implementare a *Programului Mihail Kogălniceanu*, ceea ce a determinat inițierea unui proiect de lege în acest sens, care a rămas în această fază.

Concluzia auditului: deciziile luate cu privire la menținerea programelor de sprijinire a sectorului I.M.M.-urilor nu țin întotdeauna seama de rezultatele acestora, fiind desființate programe care au avut succes, cum ar fi *Programul Mihail Kogălniceanu*, în timp ce sunt menținute alte programe ale căror rezultate nici nu se cunosc, cum ar fi *Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri*.

6. Măsurile luate de conducerea entității în timpul misiunii de audit al performanței

- + In luna octombrie 2014 a fost aprobată *Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România – Orizont 2020*, care cuprinde domeniile prioritare de dezvoltare. In anul 2015 vor fi elaborate criteriile de punctare conforme cu Strategia mai sus menționată.
- + Direcția Generală Politici Antreprenoriale a propus proiectele de proceduri și le-a lansat în dezbatere publică prin publicarea pe site-ul www.aippimm.ro. Coordonatorii programelor naționale au colectat toate propunerile de îmbunătățiri ale procedurilor, inclusiv cele transmise de către reprezentanții I.M.M.-urilor și le-au propus spre dezbatere în cadrul Comitetului Consultativ pentru Dezvoltarea I.M.M. (C.C.D.I.M.M.). După organizarea C.C.D.I.M.M. procedurile finale sunt aprobate de către conducătorul instituției și sunt publicate în Monitorul Oficial, partea I.
- + S-a lucrat la proiectul pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 96/2011 privind implementarea programului pentru înființarea și dezvoltarea microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți fără componenta de credit.
- + In anul 2014, cheltuielile eligibile privind consultanța în cadrul programelor naționale au scăzut de la 10% la 5%.
- + In anul 2014, a fost demarat *Programul România Hub*, care organizează evenimente în colaborare cu toate instituțiile partenere (I.M.M.-uri, universități, licee, patronate, asociații antreprenoriale, etc.), în cadrul cărora se realizează sesiuni de prezentare și se dezbate problemele și necesitățile acestora referitoare la programele finanțate de D.I.M.M.M.A.T.
- + Pentru anul 2015 s-a propus repartizarea a 5% din bugetul programelor pentru cheltuieli de promovare a acestora, conform proiectelor de proceduri postate pe site-ul instituției.
- + Procedurile de implementare a programelor naționale aferente anului 2015 cuprind prevederea conform căreia se restricționează posibilitatea de accesare a finanțării pe mai multe programe, de către același I.M.M., precum și posibilitatea de accesare de un I.M.M. a mai multor finanțări în cadrul acelui program.
- + Proiectul procedurii de implementare a Programul de micro-industrializare s-a aflat în dezbatere publică pe site-ul www.aippimm.ro.
- + Proiectele procedurilor de implementare ale programelor care se vor derula în anul 2015 au fost în dezbatere publică din data de 19.11.2014.

7. Concluziile generale rezultate în urma misiunii de audit al performanței sunt următoarele:

■ Acordarea alocațiilor financiare nerambursabile către I.M.M.-uri, prin intermediul programelor derulate în perioada 2011-2013 nu au condus, în toate cazurile (*Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START, Programului pentru comercializarea serviciilor și produse de piață*), la îmbunătățirea performanțelor economice ale I.M.M.-urilor finanțate;

■ Nu s-a demonstrat sprijinirea inovării, a progresului tehnic și tehnologiei la nivelul I.M.M.-urilor, urmare a implementării programele derulate la nivelul entității, în perioada 2011-2013;

■ Sprijinirea înființării și dezvoltării de I.M.M.-uri în cadrul unor incubatoare de afaceri, în perioada 2011-2013, nu a asigurat transformarea acestora în I.M.M.-uri competitive, de sine stătătoare și generatoare de noi locuri de muncă;

■ Prin programele destinate susținerii și dezvoltării I.M.M.-urilor din perioada 2011-2013 nu s-a asigurat, în toate cazurile, crearea de noi locuri de muncă la nivelul I.M.M.-urilor și păstrarea acestora, nici creșterea cifrei de afaceri și a profitului brut;

■ Susținerea investițiilor realizate de întreprinderile nou-înființate a fost realizată doar parțial, întrucât un procent ridicat dintre I.M.M.-uri au înregistrat pierderi, astfel încât acestea nu au mai avut surse de finanțare pentru realizarea de investiții;

■ Lipsa monitorizării indicatorilor privind rezultatele I.M.M.-urilor beneficiare ale ajutoarelor de minimis a condus la imposibilitatea evaluării eficienței și eficacității programelor implementate de D.I.M.M.M.A.T., cât și a atingerii scopului final al programelor de finanțare, prevăzut de legislația specifică;

■ Indisponibilizarea unor resurse financiare, care nu au fost utilizate în cadrul a 2 programe (*Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START*) derulate în perioada auditată, în conturi la bănci comerciale, nefiind astfel respectat principiul eficienței în utilizarea fondurilor publice;

Având în vedere constatările și concluziile rezultate în urma misiunii de audit al performanței programelor finanțate de la bugetul de stat pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, derulate prin intermediul Agenției pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, în perioada 2011-2012, respectiv prin intermediul Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii Mediul de Afaceri și Turism, în anul 2013, rezultă că **nu a fost îndeplinit sub toate aspectele semnificative obiectivul general**, acela al susținerii și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii. În perioada 2011-2013, **entitatea auditată** (A.I.P.P.I.M.M., respectiv D.I.M.M.M.A.T.) **nu a demonstrat care au fost rezultatele obținute în raport cu obiectivele programelor destinate susținerii și dezvoltării I.M.M.-urilor și nu există garanția faptului că fondurile publice au fost utilizate în totalitate cu respectarea principiilor bune gestuni financiare.**

8. RECOMANDĂRI :

1) Realizarea unor dezbateri publice în vederea identificării priorităților de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii, a căilor de stimulare a dezvoltării activității acestora, a modalităților de sprijinire în fața expansiunii importurilor de produse de pe piața externă și a celor de protejare în fața consecințelor crizei economice; implicarea în cadrul dezbaterilor, alături de întreprinderile mici și mijlocii, și a celorlalți actori implicați în derularea programelor de finanțare, respectiv firmele de consultanță și instituțiile de credit (băncile).

2) Fundamentarea necesarului de fonduri publice destinate programelor pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii să se facă pe baza principalelor nevoi ale beneficiarilor acestor programe.

3) Repartizarea alocațiilor bugetare în mod echilibrat între regiuni de dezvoltare, pe fiecare program, iar fondurile neutilizate în cadrul unei regiuni să fie ulterior repartizate pe alte regiuni de dezvoltare.

4) Implementarea unor programe de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii care să susțină dezvoltarea sectoarelor care pot conduce la crearea de valoare adăugată și noi locuri de muncă.

5) Lansarea programelor de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii și evaluarea documentațiilor depuse pentru finanțare de către I.M.M.-uri să se realizeze într-un termen cât mai scurt după data aprobării bugetului alocat acestei activități, astfel încât să crească gradul de utilizare a fondurilor bugetare.

6) Înlăturarea imperfecțiunilor constatate cu privire la procedurile/ghidurile de implementare a programelor de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii, pentru a se evita restricționarea parțială a accesului I.M.M.-urilor la finanțare și pentru a crește eficiența utilizării fondurilor publice de către entitate, prin utilizarea maximă a creditelor bugetare alocate programelor de către un număr mai mare de I.M.M.-uri. În acest sens, se recomandă:

a) eliminarea din categoria criteriilor de evaluare a celui privind utilizarea unui credit bancar;

b) introducerea în categoria criteriilor de eligibilitate a celui privind restricționarea accesului la mai multe finanțări, astfel încât să se permită accesul unui număr cât mai mare de I.M.M.-uri la alocații bugetare nerambursabile;

c) introducerea unui/unor criterii de evaluare suplimentară a I.M.M.-urilor care dezvoltă activități inovative;

d) evaluarea în mod suplimentar a criteriului privind realizarea de investiții direct productive;

e) orientarea finanțării și către întreprinderile mijlocii, întreprinderi care au o stabilitate financiară mai ridicată, dar și potențial de creștere mai ridicat;

f) posibilitatea contractării creditului bancar pentru cofinanțare să nu fie restricționată la o anumită instituție bancară, iar pentru încheierea contractelor de credit să se acorde o anumită perioadă de timp, astfel încât să nu se prelungească în mod nejustificat perioada de evaluare a documentațiilor depuse de I.M.M.-uri pentru obținerea finanțării nerambursabile;

g) simplificarea procedurilor/ghidurilor de implementare a programelor de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii, astfel încât firmele să poată întocmi documentația pentru finanțare fără a fi necesară colaborarea cu firme de consultanță, astfel încât să scadă numărul de documentații respinse ca neconforme sau incomplete, iar fondurile alocate pentru consultanță să fie redistribuite pentru dezvoltarea afacerilor;

h) reducerea cheltuielilor cu serviciile de consultanță care se pot achita din fonduri nerambursabile la 1-2% din valoarea cheltuielilor eligibile și redirecționarea economiilor astfel obținute către dezvoltarea activităților propriu-zise ale I.M.M.-urilor;

i) organizarea unor seminarii de pregătire a reprezentanților I.M.M.-urilor în vederea întocmirii documentației necesare pentru solicitarea de sprijin financiar;

j) supervizarea nivelului punctajelor obținute de proiectele depuse de I.M.M.-uri de către o comisie numită în acest sens de la nivel central sau efectuarea de controale încrucișate ale acestor punctaje între oficiile regionale;

k) organizarea mai multor sesiuni de depunere de proiecte în cadrul fiecărui program de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii, astfel încât să crească gradul de utilizare a creditelor bugetare alocate fiecărui program;

l) reevaluarea duratelor necesare pentru implementarea proiectelor, la nivelul fiecărui program, astfel încât acestea să fie în concordanță cu posibilitățile reale de implementare de către I.M.M.-uri;

m) evaluarea planurilor de afaceri depuse de I.M.M.-uri pentru obținerea finanțării în cadrul *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri* să se efectueze în funcție de punctajul obținut în urma aplicării criteriilor de evaluare aprobate prin normele metodologice de derulare a acestui program și nu în funcție de ordinea înregistrării cererilor de finanțare.

7) Încheierea angajamentelor legale pentru toate fondurile acordate drept asistență financiară nerambursabilă în mod direct, între entitate, în calitate de finanțator și I.M.M.-urile beneficiare de finanțare; stabilirea în sarcina beneficiarilor programelor finanțate de la bugetul statului a obligației de a respecta, pe parcursul derulării programului și în perioada de monitorizare (3 ani) a acestuia, indicatorii economico-financiari prevăzuți în cadrul planului de afaceri, pe baza căruia au obținut finanțarea, prin introducerea acestor indicatori în contractul de finanțare, în secțiunea privind *obligațiile beneficiarului*, asigurându-se, astfel, respectarea principiilor bunei gestiuni financiare a fondurilor publice. Introducerea în contractele de finanțare a unor clauze penalizatoare și/sau a obligației de restituire a fondurilor publice primite de către I.M.M.-uri, în cazul în care acestea nu și-au respectat obligațiile asumate.

8) Analizarea trimestrială a execuției bugetare pe fiecare program de finanțare a I.M.M.-urilor și redistribuirea către alte programe, în funcție de nevoi, a fondurilor de la bugetul statului devenite disponibile, astfel încât să se asigure utilizarea eficientă a fondurilor destinate susținerii și dezvoltării I.M.M.-urilor, prin acordarea de sprijin unui număr cât mai mare de beneficiari.

9) Luarea următoarelor măsuri care să conducă la creșterea eficacității fondurilor alocate de la bugetul statului pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii:

a) elaborarea și implementarea unor proceduri privind monitorizarea și controlul modului de respectare a prevederilor contractelor de finanțare de către I.M.M.-urile care au obținut finanțare de la bugetul statului;

b) monitorizarea indicatorilor economico-financiari realizați de beneficiarii programelor de dezvoltare finanțate de la bugetul statului și publicarea acestora pe pagina de web a instituției publice; evidențierea în timp real a deficiențelor constatate cu privire la modul de respectare a principiului bunei gestiuni financiare și luarea măsurilor legale care se impun;

c) analiza modului de implementare a *Programului național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri*, a rezultatelor acestuia la nivelul beneficiarilor programului – I.M.M.-urile incubate și a oportunității continuării programului

10) Asigurarea, pe cât posibil, a stabilității structurii organizatorice care gestionează programele de finanțare a I.M.M.-urilor și evitarea reorganizărilor structurale pentru a nu fi afectată calitatea activității desfășurate de aceasta și pentru a se evita incoerența cu privire la politicile, procedurile și regulile de derulare a proiectelor și programelor destinate dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii. Reconsiderarea structurii organizatorice a oficiilor teritoriale și, implicit, a regulamentelor de organizare și funcționare ale acestora, astfel încât să se asigure coordonarea centralizată a activității specifice de implementare și derulare a programelor de finanțare a I.M.M.-urilor.

11) Reconsiderarea modului de fundamenteare a necesarului de personal, care își desfășoară activitatea în domeniul auditat. Identificarea unor pârgii de stimulare a salariaților și de fidelizare a acestora în cadrul instituției, ținând cont de numărul de contracte de finanțare aflate în coordonare și de numărul comisiilor în care activează, astfel încât să se rezolve problemele legate de lipsa cronică de personal și de migrația accentuată a acestuia și să se asigure continuitatea în ceea ce privește monitorizarea permanentă a derulării programelor.

12) Organizarea evidenței contabile la nivelul fiecărui program destinat susținerii și dezvoltării I.M.M.-urilor. Evidențierea în contabilitate a obligațiilor de plată către I.M.M.-urile beneficiare, obligații care rezidă din contractele de finanțare încheiate cu beneficiarii de fonduri nerambursabile.

9. Punctul de vedere al conducerii entității auditate cu privire la aspectele constatate în urma auditului performanței

Conducerea Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism nu a avut un punct de vedere divergent față de constatările și recomandările formulate în raportul de audit al performanței. Pe parcursul misiunii de audit al performanței, a precizat cauzele care au condus la înregistrarea deficiențelor constatate, dificultățile cu care s-a confruntat în perioada auditată fiind următoarele:

- reorganizarea repetată a activității instituției care a asigurat implementarea programelor naționale de finanțare a I.M.M.-urilor;
- deficitul de personal cu care s-a confruntat instituția atât la nivel central, cât și la nivelul oficiilor teritoriale a condus la imposibilitatea elaborării unor proceduri operaționale specifice activității de monitorizare a programelor destinate sprijinirii și dezvoltării I.M.M.-urilor;
- prevederile neclare ale procedurilor de implementare ale *Programului național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri*, care nu au permis monitorizarea activității administratorilor de incubatoare;
- oficiile teritoriale nu au centralizat raportările anuale transmise de I.M.M.-uri, astfel încât să poată fi luate măsuri corective prin procedurile de implementare a programelor;
- renunțarea unor I.M.M.-uri la o parte din alocațiile financiare nerambursabile pe parcursul derulării contractului de finanțare, acestea nefiind în măsură să asigure resursele financiare pentru cofinanțarea proiectelor.

Curtea de Conturi a constatat faptul că, deși erau cunoscute dificultățile care au generat deficiențele în activitatea D.I.M.M.M.A.T., conducerea acesteia nu a luat măsuri corective în mod operativ, însă, a apreciat acțiunea de audit al performanței desfășurată de Curtea de Conturi ca fiind utilă, recomandările formulate reprezentând soluții pentru o mai bună gestiune financiară a fondurilor publice destinate întreprinderilor mici și mijlocii.

**Director,
Breden Cristina**